

HLAS SRDCA

„Veru hovorím vám: Medzi tými, čo sa narodili zo ženy, nepovstal nik väčší ako Ján Krstiteľ.“

(Mt 11, 11)

ŠTVRŤROČNÍK RÍMSKOKATOLÍCKEJ FARNOSTI RIMAVSKÁ SOBOTA

Ročník XI.
Číslo 3.
Október 2024

JA KRÁČAM

*Kam kráčať mám? Kde uzriem Tvoju tvár?
Kde nájdem teba, dobrá Mat?
Kde obzrieť sa mám a zhliadnuť lúč?
Len malý dotyk postačí....
Len srdce čisté a od Kráľovstva kľúč...*

*Jak vlny mora hladia brehy piesočné
a mesiac slnku brány otvára.
Kto vylieči nás z traumy dávnej?
Odstrániť strach zo života, z diabla!
Kto dokáže zmyť hriech nám?
Kam obzrieť sa za tým mám?*

*Ty vyniesol si odpad a blud ľudu
tam vysoko, hore, v kríž!
Aby srdce oddané bolo kľudu,
miluj a Láске neublíž!*

*A zrazu zistím, že nik!
Nik tu nie je Boh!
A nestratím sa sám v sebe!
Ale ruky zopnem v nebe
a pokľaknem k nohám – k Tebe.
Nádej tá žije, tá neumiera! Tak!
Snád' neušiel mi ešte vlak!
Snád' mešká len...
a neprespal som sen.
Ja v náručí Lásky usínať chcem.*

Boris Deák

Keby ste vedeli, akú silu má ruženec...

Už sme si zvykli, že mesiac október je špeciálne venovaný intenzívnejšej modlitbe posvätného ruženca. Pôvod tejto tradície je spojený aj s víťazstvom kresťanských vojsk nad moslimským loďstvom v bitke pri Lepante 7. októbra 1571. Toto víťazstvo dominikánsky pápež Pius V. pripísal modlitbe posvätného ruženca, ktorý sa modlil on i veriaci celého sveta na tento úmysel. Pápež Lev XIII. nariadil v mesiaci októbri modliť sa v kostoloch za pomoc v ťažkých situáciách Cirkvi danej doby. Matka Božia pri každom svojom zjavení odporúča modlitbu posvätného ruženca. Vo Fatime ho dala ako dôležitý prostriedok záchrany duší i celého sveta.

Ruženec nestratil na sile. Kňaz a exorcista Francesco Bamonte vo svojej knihe Boj Panny Márie a diabla počas exorcizmov uvádza výrok, ktorý vyslovil diabol, donútený

(pokračovanie na str. 18)

AKTUALITY Z FARSKEJ MATRIKY

Milí naši čitatelia, opäť vám prinášame aktuality z farskej matriky o tých, ktorí v našej farnosti prijali sviatosť krstu a sviatosť manželstva, ale aj o tých, ktorí nás predišli do večnosti v období medzi vydaním dvoch čísel Hlasu Srdca – tentoraz od 1. júna 2024 do 31. augusta 2024:

Sviatosť krstu prijalo

14 dievčat a 17 chlapcov:

1. Matúš	1. júna 2024
2. Leon	8. júna 2024
3. Noel	8. júna 2024
4. Dominik	22. júna 2024
5. Elizabeth	29. júna 2024
6. Alan	29. júna 2024
7. Oliver	29. júna 2024
8. Lucia	29. júna 2024
9. Samuel	29. júna 2024
10. Ladislav	30. júna 2024
11. Jared	6. júla 2024
12. Štefan	13. júla 2024
13. Jenifer	13. júla 2024
14. Sebastian	13. júla 2024
15. Karin	13. júla 2024
16. Henrieta	20. júla 2024
17. Stela	20. júla 2024
18. Samuel	27. júla 2024
19. Jasmine Bella	17. augusta 2024
20. Karin	17. augusta 2024
21. Zafira Luna	17. augusta 2024
22. Gioia Maria	17. augusta 2024
23. Stefano Roberto	17. augusta 2024
24. Teodor	18. augusta 2024
25. Alexandra	19. augusta 2024
26. Dominika	24. augusta 2024
27. Jozef	24. augusta 2024
28. Simona	24. augusta 2024
29. Marcela	30. augusta 2024
30. Richard	30. augusta 2024
31. Dávid	31. augusta 2024

Pán si povolal do večnosti:

1. Alžbeta Czeneová z Rim. Soboty dňa 5. júna 2024 vo veku 78 rokov
2. Anna Bystrianska z Oždian dňa 7. júna 2024 vo veku 87 rokov
3. Vilma Mišove z Košíc dňa 10. júna 2024 vo veku 88 rokov
4. Milan Gembický z Havířova dňa 18. mája 2024 vo veku 70 rokov
5. František Tóth z Rimavskej Soboty dňa 14. júna 2024 vo veku 84 rokov
6. Emil Kamenský z Rimavskej Soboty dňa 21. júna 2024 vo veku 80 rokov
7. Mária Máteová z Rimavskej Soboty dňa 30. júna 2024 vo veku 77 rokov
8. Július Horváth z Rimavskej Soboty dňa 5. júla 2024 vo veku 74 rokov
9. Zlata Bődová z Rimavskej Soboty dňa 11. júla 2024 vo veku 82 rokov
10. Štefan Kovács z Rimavskej Soboty dňa 10. júla 2024 vo veku 84 rokov
11. Mária Miková z Rimavskej Soboty dňa 12. júla 2024 vo veku 79 rokov
12. Ivan Baran z Rimavskej Soboty dňa 15. júla 2024 vo veku 83 rokov
13. Zlata Zaharová z Rimavskej Soboty dňa 17. júla 2024 vo veku 89 rokov
14. Štefan Jakab z Rimavskej Soboty dňa 22. júla 2024 vo veku 82 rokov
15. Ľudmila Filadelfiová z Čerenčian dňa 26. júla 2024 vo veku 91 rokov
16. František Bácskai z Rim. Soboty dňa 28. júla 2024 vo veku 52 rokov

17. Ladislav Ivan z Dúžavy dňa 29. júla 2024 vo veku 67 rokov

18. Aranka Balogová z Rim. Soboty dňa 4. augusta 2024 vo veku 59 rokov

19. Katarína Povinská z Rim. Soboty dňa 3. augusta 2024 vo veku 62 rokov

20. Mária Szóová z Rimavskej Soboty dňa 10. augusta 2024 vo veku 80 rokov

21. Jozef Žiak z Kružna dňa 10. augusta 2024 vo veku 85 rokov

22. Ladislav Földi z Hostišoviec dňa 11. augusta 2024

23. Milan Židek z Rimavskej Soboty dňa 14. augusta 2024 vo veku 77 rokov

24. Mária Kopišová z Bakty dňa 15. augusta 2024 vo veku 90 rokov

25. Eugen Lakatoš z Rimavskej Soboty dňa 18. augusta 2024 vo veku 63 rokov

26. Anton Fabo z Rimavskej Soboty dňa 24. augusta 2024 vo veku 85 rokov

27. Otto Báthory z Rimavskej Soboty dňa 27. augusta 2024 vo veku 78 rokov

28. Ľudmila Šimková z Rim. Soboty dňa 18. decembra 2023 vo veku 68 rokov

rubriku pripravuje Terézia Martišová

Sviatosť manželstva

prijali 4 páry:

Vladimír a Barbora
22. júna 2024

Kristian a Barbora
27. júla 2024

Gabriel a Miroslava
24. augusta 2024

Richard a Ivana
31. augusta 2024

13. Zlata Zaharová z Rimavskej Soboty dňa 17. júla 2024 vo veku 89 rokov

14. Štefan Jakab z Rimavskej Soboty dňa 22. júla 2024 vo veku 82 rokov

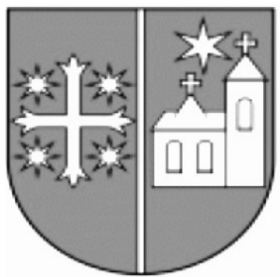
15. Ľudmila Filadelfiová z Čerenčian dňa 26. júla 2024 vo veku 91 rokov

16. František Bácskai z Rim. Soboty dňa 28. júla 2024 vo veku 52 rokov

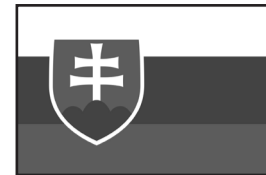
„Eucharistia je prameň Božieho života cez ukrižovaného a vzkrieseného Pána. Tento prameň nikdy nevyčerpáme. Je hlbší než všetky pramene našich hôr a studní. Je prameňom z večnosti.“

Ján Chryzostom kardinál Korec

Poznámka redakcie: z dôvodu nutnosti dodržiavania ustanovení zákona č. 18/2018 o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sú u pokrstených a novomanželov uvedené len krstné mená

Predstavujeme pútnické miesta (nielen) na Slovensku.

Šaštín Stráže (Slovensko)

Tentokrát sa vyberieme na západné Slovensko, konkrétne do mesta Šaštín-Stráže, v ktorom sa nachádza národná svätyňa Slovenska. Toto pútnické miesto je neodmysliteľne spojené s uctievaním Patrónky Slovenska – Sedembolestnej Panny Márie. Leží v okrese Senica v Trnavskom kraji. Patrí medzi najstaršie obce na Záhorí a malo vždy významné postavenie v hospodárskom, ale aj v cirkevnom živote Slovenska. Prečo Šaštín – Stráže? V roku 1960 vznikla obec Šaštínske Stráže spojením obcí Šaštín a Stráže nad Myjavou, neskôr bol názov skrátene pomocou spojovníka: Šaštín - Stráže. Prvého septembra 2001 bol Šaštín-Stráže vyhlásený za mesto.

Bazilika Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne

Mesto Šaštín-Stráže je na Slovensku i v zahraničí známa predovšetkým ako pútnické miesto, do ktorého sa kvôli soche Panny Márie oddávna schádzali ľudia zo širokého okolia. Vznik pútnického miesta siaha až do 15. storočia, kedy obec začala patriť Czoborovcom. Neďaleko šaštínskeho zámku Czoborovcov na strome visel obraz Panny Márie, ku ktorej sa ľudia prichádzali modliť. Medzi nimi aj Angelika Bakičová, rod. Czoborová, manželka Imricha Bakiča de Ande, ktorý žil neusporiadaným životom. Vo svojich modlitbách pri obraze prosila Pannu Máriu o pomoc. Jej prosby boli v roku 1564 vyslyšané a jej manžel sa zmenil. Na znak vďaky dala vyhotoviť sochu Panny Márie Sedembolestnej. Sochu uložili do trojhrannej kaplnky postavenej pri mieste, kde sa Angelika chodievala modliť.

Počas tureckých vojen (1654) sochu preniesli na zámok. V roku 1710 ju znova vyniesli a uložili v kaplnke. Ľud sa k nej chodieval modliť a rozširovali sa chýry o zázrakoch pri uzdravovaní ľudí na tele i duchu. Preto sochu 25. augusta 1732 dali preniesť do Loretánskej kaplnky pri šaštín-

skom kostole na námestí. Vtedajší arcibiskup Esterházy vymenoval komisiu na čele s ostrihomským kanonikom Jánom Angelim, aby preskúmala 726 zázračných prípadov. Výsledky šetrenia Angeliho komisie preverila ďalšia cirkevná komisia v Bratislave a potvrdila, že socha Panny Márie Sedembolestnej je zázračná. Na sv. omši vyhlásenia zázračnej sochy Panny Márie sa zúčastnilo vyše desaťtisíc pútnikov.

Provinciál rádu paulínov sa v roku 1733 podujal postaviť v Šaštíne pútnický chrám a kláštor. Požiadal, aby zázračná socha bola zverená rádu paulínov. V roku 1736 sa konala požehnanie základného kameňa kostola. Stavbu viedol viedenský staviteľ Ján Damiani a po ňom Matej Vépy. V roku 1751 bol kostol zastrešený. Vnútorňa výzdoba chrámu sa realizovala podľa návrhu Františka Antona Hillenbrandta. Fresky vyhotovil Jean Joseph Chamant. Vysviacka chrámu a slávnostné prenesenie sochy Panny Márie Sedembolestnej z kaplnky na hlavný oltár chrámu sa uskutočnila 15. augusta 1764 za účasti ostrihomského arcibiskupa Barkéczyho, cisárovnej Márie Terézie a jej manžela cisára Františka Lotrinského, ktorí na výstavbu chrámu finančne prispeli. Práve on založil v roku 1736 v Šaštíne najväčšiu textilnú manufaktúru na Slovensku – kartúnku. Budova stojí pri rybníku oproti bazilike Panny Márie. Kartún, textília z bavlny a ľanu, bola v tom čase vyhľadávaným výrobkom na celom svete. Vo výrobe pracovalo až 1000 ľudí, no okrem toho sem dodávalo výrobky až 20 tisíc pradiarov a česáčov z rôznych obcí Uhorska a Rakúska. V roku 1754 manufaktúru odkúpila spoločnosť rakúskych obchodníkov a v roku 1780 sa žiaľ výroba úplne zastavila. Výroba sa za čias Jozefa II. ešte obnovila, avšak nie na dlho. V rokoch 1848 – 1849 s rozvojom továrenského strojového vybavenia úplne zanikla. Dnes je budova národnou kultúrnou pamiatkou.

V roku 1765 sa konalo požehnanie chrámových zvonov. V roku 1771 bol postavený organ a postupne maľované bočné oltáre – dielo Jána Lukáča Krackera. Po zrušení rádu

Organ v Šaštíne je najväčším organom na Slovensku s počtom registrov 92 a 5 manuálmi. Žiaľ, následkom mnohých zásahov a nedomyšleného konštrukčného riešenia je dlhodobo v zlom technickom stave.

paulínov v roku 1786 (na základe výnosu Jozefa II.) starý farský kostol v Šaštíne zatvorili a na 150 rokov sa z neho stala sýpka. Kláštor sa stal majetkom cisárskej komory. V roku 1864 bola oslava tristoročného výročia uctievania Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne. Pri tejto príležitosti boli dobudované dve veže a zrekonštruovaný celý chrám. Dňa 8. septembra 1864 bola socha Panny Márie korunovaná zlatými korunkami požehnanými pápežom Píom IX. V roku 1927 pápež Pius XI. Dekrétom *Celebre apud Slovacham gentem* vyhlásil Sedembolestnú Pannu Máriu za patrónku Slovenska. O rok neskôr (1928) bola požehnanie veľkého národného zvona Sedembolestnej, ktorého hmotnosť je 4 745 kg. V päťdesiatych rokoch 20. storočia bol saleziánsky kláštor v Šaštíne zatvorený a správa kostola prešla do rúk diecéznych kňazov. Osud mnohých rehoľníkov a kňazov bol rovnako nepriaznivý ako osudy stoviek ich oltárnych bratov a sestier. Napriek cielenej ateizácii spoločnosti v období socializmu sa v Šaštíne stále konali púte za širokej účasti veriacich z celého Slovenska. V roku 1964 na žiadosť biskupov A. Lazíka a E. Néczyho, pápež Pavol VI. vyhlásil v roku 1964 šaštínsky chrám Sedembolestnej Panny Márie za Baziliku minor – prvú na Slovensku.

V roku 1987 baziliku navštívila Matka Tereza z Kalkaty. Po politickom prevrate 1989 prichádzajú do Šaštína saleziáni a začínajú reštaurátorské práce kláštora i baziliky pod vedením farára – dekana Jána Malženického. Dňa 9. mája 1990 sa konala v Šaštíne prvá celonárodná púť za účasti tisícov veriacich, deväťsto kňazov a všetkých slovenských biskupov. Baziliku poctil svojou návštevou aj vtedajší pápež sv. Ján Pavol II. a 15. septembra 2021 aj pápež František. Bazilika je súčasťou kláštorného komplexu rádu Paulínov, spolu s kláštorom - národnou kultúrnou pamiatkou.

Šaštínska Pieta

Okrem Baziliky Sedembolestnej Panny Márie môžeme v Šaštíne, lepšie povedané v Strážach navštíviť Kostol svätej Alžbety Uhorskej, pôvodne sv. Márie Magdalény, postavený v románskom štýle.

Šaštín ako pútnické miesto sa každoročne stáva miestom stretávania tisícov veriacich zo Slovenska a Moravy. Každoročne, 15. septembra, je miestom konania celonárodnej púte k Sedembolestnej Panne Márii – Patrónke Slovenska. Veriaci slávia sedem bolestí Panny Márie, medzi ktoré patrí Simeonovo proroctvo o osude jej syna v jeruzalemskom chráme na 40. deň po jeho narodení, útek Márie a Jozefa s malým Ježišom do Egypta pred Herodesom, hľadanie 12-ročného Krista v jeruzalemskom chráme, stretnutie Márie s Ježišom na krížovej ceste, jej pohľad na pribíjanie a zomieranie Božieho Syna na kríži, prijatie mŕtveho Ježiša do jej náručia a jeho uloženie do hrobu. Symbolom úcty Slovákov k Sedembolestnej Panne Márii je šaštínska pieta, teda socha Panny Márie s mŕtvym Kristom v náručí.

Alena Perželová

Pesničky, ktoré v JKS nenájdete:

V tomto „dušičkovom“ čase vám prinášame text nádhernej starej anglickej náboženskej piesne, ktorá sa dnes často zvykne hrať na pohreboch. Bola preložená do mnohých jazykov sveta vrátane slovenčiny.

Pôvodne sa jednalo o báseň z roku 1841. K textu básne bolo neskôr zložených viacero melódií. Vo väčšine sveta sa najčastejšie hrá hudobná verzia Bethany, ktorú údajne hral aj palubný orchester pri potápaní Titanicu:

Blíž, k Tebe, Bože môj!

Blíž k tebe, Bože môj len k tebe blíž,
keď tlačí do prachu mňa ťažký kríž.
Duch výš povznesie sa a v piesni ozve sa:
Blíž k tebe, Bože môj, len k tebe blíž.

Keď ranou rúk svojich ma bičuješ,
len nech ma milosťou posilňuješ.
By ma tak každý kríž len k tebe viedol,
blíž, len k tebe Bože môj, len k tebe blíž.

Viem cesta do neba trň a kameň,
predsa po nej kráčať neprestanem.
A keď kde tu klesnem i vtedy vzdychať chcem:
Len k tebe Bože môj, len k tebe blíž.

Keď by mi svital deň blaženosti,
srdce omdlievalo od radosti
i v ten radosti deň veselo volať chcem:
Len k tebe Bože môj, len k tebe blíž.

To nech mi je heslom: len k tebe blíž,
či lietam k výšinám, či padám níž.
Nech plyniem k tebe len, vo večný lúby sen,
len k tebe Bože môj, len k tebe blíž.

Spracovala: Alena Perželová

ROK 2023 – ROK SVIATOSTÍ KRSTU A BIRMOVANIA V ROŽŇAVSKEJ DIECÉZE

Prinášame Vám VII. katechézu k Roku sviatostí krstu a birmovania:

ÚVOD

Doteraz v šiestich katechézách sme sa venovali téme sviatosti krstu. V ďalších šiestich katechézách budeme pokračovať sviatosťou birmovania. Prehlbením si týchto sviatostí budeme my sami bližšie k Bohu a Cirkvi a zároveň budeme môcť pritiahnúť hladajúcich, ukázať im krásu našej viery cez svedectvo kresťanského života. Birmovanie je sviatosť kresťanskej dospelosti. Zdokonaľuje v nás krstnú milosť a dáva nám Ducha Svätého. Posilňuje nás pre poslanie vydávať svedectvo o našej viere.

KATECHÉZA ČO HOVORÍ SVÄTÉ PÍSMO?

Hoci evanjeliá priamo nespomínajú, že by Ježiš dal svojim učeníkom príkaz udeľovať sviatosť birmovania, skutočnosť, že už krátko po Turícach tak apoštoli konali, naznačuje, že ich Ježiš o tejto sviatosti musel poučiť. Najskôr však museli sami zažiť niečo zo sily Ducha Svätého, aby ho spoznali. Vieme, že po zmŕtvychvstaní Pána boli apoštoli zo strachu pred Židmi zavretí v dome a báli sa vychádzať von. V deň Turíc sa ale všetko zmenilo. S akým úžasom počúval zhromaždený ľud v Jeruzaleme Petrovu reč, keď tento jednoduchý rybár z Galiley mocnými slovami vydával svedectvo o Ježišovi Kristovi! To už nebol ten istý Peter, ktorý v ranných hodinách Veľkého piatku trikrát zaprel nášho Pána. Aj členovia veľrady sa čudovali, s akou odvahou Peter a Ján dokazovali a svedčili o tom, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn (porov. Sk 4,1-13).

Bez mimoriadneho Božieho zásahu v deň Turíc by sa z nich nikdy nestali tí neohrození, smelí a výreční svedkovia viery, ochotní dokonca položiť svoj život za pravdu evanjelia. Duch Svätý ich od toho okamihu posilňoval a viedol a pomáhal im, aby dokázali zostať verní Kristovi aj v mučeníctve.

Skutky apoštolov nás informujú o tom, že Peter a Ján kládli ruky na pokrstených a vyprosovali im prisľúbeného Tešiteľa: „Keď sa apoštoli, ktorí boli v Jeruzaleme, dopočuli, že Samária prijala Božie slovo, vyslali k nim Petra a Jána.

Oni ta zašli a modlili sa za nich, aby dostali Ducha Svätého, lebo na nikoho z nich ešte nezostúpil; boli iba pokrstení v mene Pána Ježiša. Potom na nich vložili ruky a dostali Ducha Svätého“ (Sk 8,14-17).

V prvotnej Cirkvi nasledovala prosebná modlitba o Ducha Svätého väčšinou hneď po krste najmä preto, že žiadatelia o krst boli dospelí. Časom sa ale birmovanie osamostatnilo a začalo sa jasne rozoznávať ako sviatosť odlišná od sviatosti krstu, i keď zostala s krstom spojená. Kým krstom vstupujeme v Ježišovi Kristovi do synovského vzťahu k Otcovi, birmovanie spôsobuje, že sa zjednocujeme s poslaním Krista Vykupiteľa. Krst sa týka posvätenia vlastnej duše, získavame krstnú milosť. Birmovanie uschopňuje pokrsteného, aby dokázal účinnejšie spolupracovať na budovaní Božieho kráľovstva. Obidve sviatosti patria neoddeliteľne spolu.

ČO JE SVIATOSŤ BIRMOVANIA ?

Tomáš Akvinský porovnáva nadprirodzený účinok obidvoch sviatostí (sviatosti krstu a sviatosti birmovania) s prirodzeným životom: V krste sa uskutočňuje duchovné znovuzrodenie človeka, tak ako narodenie je počiatkom prirodzeného života na tejto zemi. Rovnako môžeme porovnať birmovanie ako sviatosť posilnenia pre rozvoj vnútorného života s telesným rastom. Spolu s prvým svätým prijímaním sa krst a birmovka označujú ako tzv. iniciačné sviatosti či sviatosti uvádzania do kresťanského života; to znamená, že kto ich prijal, bol vvedený do katolíckej vierouky a bol plne prijatý do spoločenstva veriacich. Katechizmus Katolíckej cirkvi nás učí: „Pokrstených sviatosť birmovania dokonalejšie spája s Cirkvou a bohato ich obdarúva osobitnou silou Ducha Svätého, takže sú ako praví Kristovi svedkovia väčšmi povinní šíriť a brániť vieru slovom i skutkom“ (KKC 1285).

Latinský názov pre birmovanie je confirmatio. Je odvodené od slovesa firmare, čo znamená upevniť, posilniť, potvrdiť a opisuje podstatu sviatostnej milosti: Pokrstený človek je vkladáním rúk, pomazaním a modlitbou vnútorne posilnený darom Ducha Svätého a je uschopnený vydávať svedectvo o Kristovi. Od okamihu Turíc v Jeruzaleme už nespočetné zástupy ľudí milujúcich Boha, svätí a mučeníci dosvedčujú premieňajúcu silu Ducha Svätého vo svojom živote.

FORMÁCIA PRÍPRAVA NA BIRMOVKU

Svätá Tereza Ježiškova, ktorá bola vyhlásená za učiteľku Cirkvi, píše vo svojej autobiografii, aká dôležitá bola pre ňu príprava na birmovku, ktorú prijala ako 11-ročná: „Krátko po prvom svätom prijímaní som znovu začala

duchovnú obnovu pred birmovaním. Veľmi starostlivo som sa pripravovala na návštevu Ducha Svätého a nechápala som, že sa prijatiu tejto sviatosti lásky nevenuje dosť pozornosti. ... Ako apoštoli som blažene očakávala návštevu Ducha Svätého. ... Tešila som sa pri pomyslení, že čoskoro budem dokonalou kresťankou, ale najmä že budem mať večne na čele tajomný kríž, ktorým ma pán biskup poznačí pri udeľovaní tejto sviatosti. ... Konečne nadišla šťastná chvíľa: vo chvíli zostúpenia Ducha Svätého som necítila prudký víchor, ale skôr ľahký vánok, ktorého šum začul prorok Eliáš na vrchu Horeb. ... V ten deň som dostala aj silu trpieť, lebo čoskoro sa malo začať utrpenie mojej duše...“

Aby sviatostná milosť birmovania mohla priniesť ovocie, je nevyhnutná dobrá príprava, pri ktorej birmovanec pochopí význam, účinky a cieľ birmovania, uvedomí si zodpovednosť, ktorú preberá, a tiež je poučený o daroch Ducha Svätého. Pretože iba to, čo poznáme, môžeme milovať a to, čo milujeme, po tom aj túžime a to budeme aj brániť. Dobrá príprava by preto mala smerovať k spoznávaní Božieho plánu lásky s človekom, k prehĺbeniu viery, praktizovaniu kresťanských čností vydávaniu svedectva o Kristovi v prostredí, v ktorom žijú.

DARY DUCHA SVÄTÉHO

Naskytá sa otázka: Prečo tak zriedka cítime účinky tejto sviatosti, sme často takí nerozhodní, znechutení, hnevľiví, smutní, bezmocní alebo bezradní? Azda birmovka „nezafungovala“? Nedostal som Ducha Svätého, lebo som nebol dobre pripravený, alebo som bol nesústredený? Nie. Otec biskup ti určite platne vyslúžil sviatosť birmovania a ty si dostal Ducha Svätého aj jeho dary. Častý problém je ale ten, že dary Ducha Svätého prijaté pri birmovke zostávajú nevyužitú, príliš málo alebo vôbec s nimi nespolupracujeme, a tým ich naplno nerozvíjame.

Čo znamená spolupracovať s darmi Ducha Svätého? Najskôr nám musí byť jasné, že prijatie Ducha Svätého nie je jednorazová vec, ale musí sa prehĺbovať každý deň. Cieľom života každého kresťana je, aby sa celý premenil na lásku. Spolupráca s Duchom lásky, s Duchom Svätým sa uskutočňuje pri bohoslužbe, v modlitbe, v úcte k Panne Márii – neveste Ducha Svätého a v konaní skutkov lásky. Všetko, čo človek koná z lásky k Bohu a v jeho láske, teda v jeho Svätom Duchu, v nás rozvíja jeho dary. Boh nám ich dáva, lebo vidí, že po nich túžime, že ich potrebujeme v službe pre druhých.

Darov Ducha Svätého je mnoho. Číslo sedem v biblickej reči znamená plnosť alebo dokonalosť, svätosť. Sedem darov nachádzame vymenovaných v Knihe proroka Izaiáša (Iz 11,2-3): „...*duch múdrosti a rozumu, duch rady a sily, duch poznania a bohabojnosti; a naplní ho bázeň pred Pánom.*“

Vo sviatosti birmovania sme prijali úlohu: zodpovednosť za vlastný život a zodpovednosť za druhých. Dary Ducha Svätého dostávame, aby sme mohli naplniť svoje posla-

nie v Cirkvi. Duch Svätý a jeho dary v nás rozvíjajú lásku, zjednocujú nás s Bohom, teda sú v službe lásky. Najväčším darom je láska sama.

Pod darmi, charizmami si možno predstavíme niečo výnimočné ako dar uzdravovať, alebo dar prorokovať. Áno, Božie dary sú rozmanité. Ale môžu byť aj celkom nenápadné a predsa v nás a cez nás vtedy koná Boží Duch. Napríklad cez jednoduché slovo blížnemu, ktoré je ale životne dôležité.

Zodpovednosť za vlastný život znamená naplniť povolanie, ktoré mi Boh zveril, rozpoznať Boží plán s mojím životom a snažiť sa robiť Pánu Bohu radosť.

Zodpovednosť za druhých znamená posväcovať sa pre blížnych, či už v rodine, na pracovisku, v sociálnej oblasti, alebo v duchovnom povolaní ako kňaz, brat alebo rehoľná sestra. Dary Ducha Svätého sú vždy pre druhých a keď ich budeme tak používať, bude ich v nás Pán Boh posilňovať a rozmnožovať.

1. DAR BÁZNE VOČI BOHU

Prečo začíname nezvyčajne práve týmto darom? Šalamún predsa prosil o dar múdrosti a Pánovi sa to páčilo. Aj obvyklý zoznam darov Ducha Svätého na prvom mieste menuje múdrosť. V Žalme 111,10 je však napísané: „Bohabojnosť je počiatok múdrosti a múdro robia všetci, čo ju pestujú.“ Bohabojnosť, alebo bázeň pred Pánom je teda počiatkom všetkého.

Bázeň pred Bohom neznamená mať strach, báť sa Boha. Svätá úcta voči Bohu pramení z našej lásky a pokory. Človek si uvedomuje, že Boh je Stvoriteľ a on sám je len stvorením. Je to dar, ktorým spoznáваме Božiu veľkosť a našu malosť. Duch Svätý nám pritom pomáha.

Dar bázne voči Bohu nás robí statočnými a odvážnymi, pretože hoci sme slabí, sme si vedomí, že máme mocného všemohúceho Boha. Preto nie je dôvod mať strach pred ľuďmi, pretože sme v Božích rukách. Tento svätý rešpekt potrebujeme, aby sme si uvedomili, kto je Pán a kto sme my. On, oveľa väčší ako si dokážeme predstaviť a my sme oveľa menší ako sa často cítime. Pán Boh nie je nejaký milý deduško tam hore v nebičku, ktorý mi aj tak nič nemôže urobiť. Dar bázne nám dáva správny postoj k Božiemu majestátu. Boh chce, aby sme k nemu prichádzali s dôverou dieťaťa, ale zároveň s potrebnou úctou. Svätý Ján Mária Vianney mal takú veľkú úctu k Ježišovi v Najsvätejšej sviatosti, že nikdy nevychádzal z kostola obrátený chrbtom k svätostánku. Dbajme o to, aby sme v našich chrámoch preukazovali Bohu úctu aj vhodným oblečením, dôstojným pokľaknutím, slušným správaním. Vedme k tomu aj naše deti!

Ten, kto si ctí Boha, má úctu aj voči jeho stvoreniam. Aj to dostávame do daru od Pána Boha: s úctou prijímať blížneho ako Božie dieťa. Každý človek má svoju dôstojnosť či sa podľa toho správa alebo nie.

PRÍBEH

Istý kňaz misionár rozpráva: Počul som kedysi príhodu o istom vysokopostavenom človekovi, ktorý raz prechádzal v sprievode svojich kolegov a známych po meste. Zrazu šli okolo opilca, ktorý sa potácal. Ľudia si z neho robili posmech. Vtom tento vysokopostavený a vysoko vážený človek pristúpil k opilcovi, vzal ho za ruku, milo sa mu prihovoral, objednal mu taxík a nechal ho doviezť domov. Keď sa ho pýtali, kto to bol, odpovedal: „Môj otec.“ Aj keď samozrejme jeho alkoholizmus neschvaľoval a jeho maniere mu neboli ľahostajné, ako osoba mal pre neho vysokú hodnotu. A to nielen ako jeho otec, ale vôbec ako človek. Človek má vždy – nech by robil čokoľvek – hodnotu. A bude ju mať do konca života. A preto si zaslúži úctu. Stretol som sa raz v indiánskej rezervácii v Južnej Dakote medzi tamojšími indiánmi-katolíkmami s jedným zaujímavým pozdravom. Jeden človek pristúpil k druhému, poklonil sa mu a povedal: „Boh vo mne zdraví Boha v tebe!“ (Milan Bubák, SVD).

ZVLÁŠTNY OBRAZ

Novinár píše: Povolenie navštíviť väznicu Tellers som dostal až po dlhom čakaní. Videl som unavené, bezvýrazné tváre väzňov, ktorí chodili po dvore vo dvojiciach, desať krokov od ďalšej skupiny. „Je medzi nimi veľa talentovaných ľudí,“ povedal strážnik, ktorý ma sprevádzal so zväzkom kľúčov, „napríklad ten malý tam maľuje skvelé obrazy.“ Potom mi v služobnej miestnosti ukázal obraz v odvážnych farbách: Dvanásť mužov sa zdesene pozeralo hore, vlasy mali rozstrapatené, tváre zaliate žiarivým svetlom, oči doširoka otvorené a prehnane veľké. Strážnik povedal trochu pohrdavo: „Nazýva ho Turíce. Namaloval ho pre náš väzenský kostol. Ale nedovolili mu ho zavesiť, lebo tam namaloval len spoluväzňov, a to tých najhorších, skutočných zločincov!“

Neskôr som mal možnosť porozprávať sa s maliarom. „Váš obraz ma veľmi zaujal,“ začal som, „ale prečo ste na-

maľovali trestancov? Všetci muži z udalosti Turíc boli predsa obrátení!“ To ho zasiahlo. Trochu vzrušene povedal: „Ale na Turíce sa všetko zmenilo. Zbožní ľudia obrátenie až tak nepotrebujú. Ale tým, ktorí o sebe pochybujú, treba ukázať, že je možný nový začiatok, že vďaka tejto moci sa hriešnici môžu radikálne zmeniť!“ – „Ale prečo ste si vybrali práve tých najhorších spoluväzňov?“ nedal som sa odbiť. „Turíce sú zázrak,“ odpovedal, „malých hriešnikov dokáže zmeniť aj vlastná žena, niekedy ich zmení aj väzenie. Ale tých naozaj veľkých, tých môže zmeniť len Boh.“ Videl som, že bojuje sám so sebou. Potom bez slova ukázal na jedno miesto na obraze. Až vtedy som si všimol, že namaloval seba. „Tých naozaj veľkých,“ zopakoval, „tých zmení len Boh.“

SVEDECTVO JEDNODUCHÉ SLOVO OTCA

Jeden kňaz rozprával svedectvo zo svojho života, ako jednoduchá veta jeho otca úplne inak nasmerovala jeho život v detstve: *Keď som bol malý chlapec, asi 11-ročný, dosť som hneval svoju mamu. Bol som neposlušný a často sa kvôli mne trápila. Raz som znova vymýšľal a mamu som dovedol až k slzám. Keď sa otec vrátil domov a videl, čo sa deje, čakal som, že bude na mňa kričať, že sa nahnevá. On však iba prišiel ku mne a povedal mi: „Marián, veľmi si ma sklamal.“ Táto veta ma zasiahla viac ako facka. Bola to jednoduchá veta, žiadna hlboká myšlienka. Ale jej účinok ma presvedčil, že túto vetu povedal môj otec v Duchu Svätom. A určite za tým boli aj jeho modlitby a modlitby mojej mamy.*

KONKRÉTNE KROKY

1. Pamätáš si, v ktorom kostole si prijal sviatosť birmovania a kto ti ju udelil? Ak je to možné, navštív tento chrám a vyjadri Duchu Svätému svoju vďačnosť za dar tejto sviatosti. Pomodli sa za otca biskupa, ktorý ti ju vyslúžil.
2. Možno máš v živote človeka, ktorý ťa natoľko sklamal alebo zranil, že si ho takpovediac „odpísal“. Tento človek má tiež svoju dôstojnosť a zasluhuje si úctu, aj keď sa tak nespráva. Ako mu môžeš prejaviť Božiu lásku? Čo môžeš zmeniť na svojom postoji k nemu? K čomu ťa pozýva Duch Svätý?
3. V evanjeliu čítame: „Počuli ste, že otcom bolo povedané: »Nezabiješ!« Kto by teda zabil, pôjde pred súd. No ja vám hovorím: Pred súd pôjde každý, kto sa na svojho brata hnevá. Kto svojmu bratovi povie: »Hlupák,« pôjde pred veľradu. A kto mu povie: »Ty bohapustý blázon,« pôjde do pekelného ohňa“ (Mt 5,21-22). Pán Ježiš berie vážne previnenia voči láske k blížnemu. Dôstojnosť človeka zraňuje osočovanie, ohováranie, irónia. Vyhýbaj sa týmto hriechom a ak sa ti v slabosti prihodí, dobre sa z nich vyspovedaj. Tak budeš priechodným kanálom lásky Ducha Svätého!
4. Snaž sa rozvíjať dary Ducha Svätého v konkrétnych skutkoch lásky. Ak pritom zažiješ niečo výnimočné, alebo povzbudivé, môžeš nám o tom napísať vydať tak svedectvo Božej lásky aj pre druhých!

Prevzaté z oficiálnej stránky Biskupstva Rožňava www.burv.sk

BIBLICKÝ ZEMEPIS

Všetci určite dobre poznáme notoricky známy príbeh o obrátení Šavla (Saula), obávaného a neúprosného prenasledovateľa kresťanov, ktorého na ceste do Damasku „postihla“ udalosť, ktorá navždy zmenila jeho predchádzajúci život. V Damasku sa dal pokrstiť, prijal meno Pavol a s horlivosťou jemu vlastnou ohlasoval vzkrieseného Krista. Stal sa apoštolom národov a zomrel pre Pána Ježiša ako jeden z pilierov Cirkvi. Nuž teda, poďme spoločne navštíviť dnešný Damask.

Damask je hlavným mestom Sýrie a druhým najväčším mestom (najväčšie je mesto Aleppo) tejto, dnes, ťažko skúšanej krajiny. Je domovom viac ako 2 miliónov ľudí. Býva označované ako najstaršie trvalo osídlené mesto sveta. Leží asi 80 kilometrov od brehov Stredozemného mora, obklopené Antilibanonským pohorím. Predpokladá sa, že osídlené bolo 10 000 až 8 000 rokov pred Kristom. Zásadný zvrät v rozkvet mesta nastal po príchode Aramejcov, ktorí tu vybudovali prvý vodovodný systém na svete.

dnešný Damask – hlavné mesto Sýrie

Sýria ako taká patrí medzi najzaujímavejšie krajiny Blízkeho Východu. Na škodu veci je, že dnes je Sýria vojnovou krajinou, v roku 2010 vypukla v Sýrii občianska vojna, ktorá prakticky trvá dodnes. Samotný Damask je terčom intenzívnych izraelských útokov. Staré mesto bolo postavené na brehu rieky Barada a obývané bolo už pred 5 tisíc rokmi. Pri založení sa mesto volalo Palmyra a bolo postavené medzi horou Qasiyun a púšťou, v úrodnej oáze, kde sa stretávali karavány. Vystriedali sa tu mocnosti zo všetkých kútov, kráľ Nabuchodonozor, Alexander Veľký a aj Rimania. Potom, čo sa Damask dostal do rúk kalifa Umajjada, sa mesto stalo prosperujúcim centrom a začalo sa rozširovať aj za svoje múry. V starovekom Damasku prekvitala remeselnícka výroba a obchod. Mesto sa rýchlo rozvíjalo a stalo sa centrom prvého islamského kalifátu. Zachovali sa tu helénske, rímske, byzantské a islamské prvky. Medzi rímske prvky patrí napríklad presné usporiadanie ulíc, vždy zo severu na juh a zo západu na východ. V meste nájdete Citadelu,

vstupnú bránu al Hamidiyeh souk a Umajjovskú mešitu. Postavená bola v roku 706 pôvodne ako Jupiterov chrám. Nás, kresťanov určite bude zaujímať, že v nej ležia pozostatky Jána Krstiteľa. Konkrétne je tu uložená jeho hlava. Pýtate sa, čo robí hlava Jána Krstiteľa v moslimskej mešite? Nuž je to preto, že aj moslimovia považujú Jána Krstiteľa za jedného z najväčších prorokov. Umajjovská mešita je štvrtým najposvätejším miestom celého mos-

limského sveta, no napriek tomu je miestom navštevovaným aj kresťanmi, ktorí si prídu uctiť hrobku Jána Krstiteľa. V tejto mešite sa počas svojej návštevy Sýrie modlil aj sv. Ján Pavol II. ako vôbec prvá hlava katolíckej cirkvi.

Tabgha – Kostol rozmnoženia rýb a chleba

miesto uloženia pozostatkov Jána Krstiteľa v Umajjovskej mešite

Od roku 1979 je historická časť Damasku zapísaná na zoznam svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Historické mesto má sedem hlavných mestských brán, ktoré sú pomerne veľmi dobre zachované. Východná mestská brána (Bab Touma) je vstupom do historickej kresťanskej štvrte mesta. V Damasku žije množstvo kresťanov, počuť tu kostolné zvony, a to nielen v nedeľu, ale aj počas celého týždňa. Na konci ulice, ktorá sa volá Rovná, stojí kostol sv. Ananiáša. Sv. Ananiáš bol členom komunity kresťanov v Damasku. Okolo roku 33 dostal videnie, v ktorom mu Boh prikázal, aby v meste vyhladal Šavla. A tak sa Ananiáš stretol so Šavlom a zobral ho do domu, uzdravil ho, vrátil mu zrak a pokrstil. Keď Šavel opätovne vyšiel von, bol z neho

Pavol, neskorší sv. apoštol Pavol a začal šíriť evanjelium. Odhaduje sa, že v celej Sýrii z celkového počtu obyvateľov (asi 20 mil.) tvoria kresťania 20 %. Damask je okrem iného aj sídlom melchitského gréckokatolíckeho patriarchu a gréckopravoslávneho patriarchu.

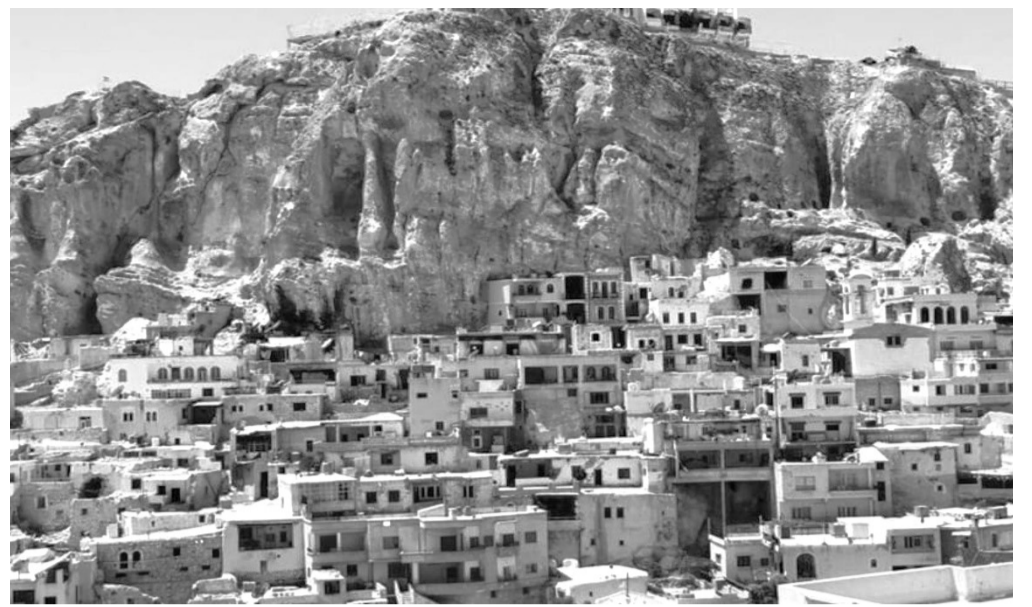

Bab Touma – vstup do historickej kresťanskej štvrte Damasku

Interiér kostola sv. Ananiáša v Damasku

Asi 50 kilometrov od Damasku leží mestečko Maaloula, kde bežne počuť aramejčinu – jazyk, ktorým hovoril aj samotný Pán Ježiš. Väčšina obyvateľov je kresťanského vierovyznania, no aj tá časť obyvateľov, ktorá prestúpila na islam, odolala arabizácii a zachovala si niektoré aramejské zvyky vrátane jazyka. V obci sa nachádzajú dva významné kláštory – katolícky Kláštor svätého Sergia, postavený v 4. storočí nášho letopočtu a pravoslávny Kláštor svätej Tekly, ktorý sa stal v roku 2013 terčom útokov Frontu al-Nusra, sýrskej odnože al-Káidy.

dedinka Maaloula

Ak chcete navštíviť v Damasku niečo profánne, tak úplne na prvom mieste je určite legendárny bazár. Pozrieť si nepreberné množstvo rôzneho tovaru, exotického korenia od výmyslu sveta a typických orientálnych predmetov stojí určite za to. Ak ste z nakupovania unavení, bazár je pretkať kúpeľmi – Hamam (škoda, že sú určené len pre mužov), stačí len vstúpiť. Výjavy z bazáru v Damasku zvečnil na plátne aj holandský maliar Marius Bauer, ktorý tvoril na prelome 19. a 20. storočia a bol známy práve maľovaním scén z orientálneho sveta. Od bazáru je už len na skok pozrieť si tzv. karavanseráje - boli to stredoveké hotely práve pre obchodné karavány, pútnikov, či cestovateľov.

kostol v Damasku

Spracovala: Alena Perželová

POKLONA PRED SVIATOSŤOU OLTÁRNOU 28. 8. 2024

Pán Ježiš ustanovil Oltárnu sviatosť, aby mohol prebývať medzi nami. Pred slávnosťou „Mučeníckej smrti sv. Jána Krstiteľa“, ktorému je zasvätený náš kostol, sme sa stretli pred Sviatosťou oltárnou na moderovanej poklone s našim p. kaplánom Ondrejom. Ježiš sa prihovárал nášmu srdcu a my sme mali možnosť so všetkým sa mu zdôveriť a odovzdať náš nepokoj, neistotu, únavu, vyčerpanosť, zhon, smútok ale i naše želania.

Mohli sme aj ďakovať za život, ktorý nám dal, za oči, ktoré vidia svet, za ruky, ktoré pracujú, za nohy, ktoré nás všade zanesú, za rodinu i priateľov. Jednoducho za všetko. Poklona bola sprevádzaná rozjímaním p. kaplána Ondreja za spevu chrámového zboru „Radostné srdcia“ a doprovodu nášho „mládežníckeho orchestriku“.

Vyvrcholením bolo slávnostné požehnanie a tiež aj možnosť osobného požehnania so Oltárnou sviatosťou. Všetci sme odchádzali z kostola naplnení pokojom v duši a radosťou v srdci.

Katarína Žolnírová

Životopisy svätých v kocke

V aktuálnom čísle:

Svätý Tomáš Akvinský

*Prečo práve teraz
svätý Tomáš Akvinský?:*

*Prečo práve teraz
svätý Tomáš Akvinský?:*

Od začiatku školského roka ubehlo len niekoľko týždňov. Žiaci a študenti zasadli do školských lavíc a nasledujúce mesiace sa budú musieť viac či menej potrápiť s rôznymi učebnými metódami, predmetmi a náukami. Možno podobne, ako v stredoveku „potrápila“ vedomostíchtivých scholastika - filozofický smer, pestovaný na školách Západu a Byzancie od 9. do 15. storočia. Základné pravdy prebrala hlavne od Aristotela, upravila ich a rozvíjala v kresťanskom duchu. Spája sa v nej aristotelovský rozum, tradícia svätých otcov a kresťanská viera. Práve sv. Tomáš Akvinský - svätec, mystik, teológ, najväčší systematik stredovekej filozofie bol najvýznamnejším predstaviteľ scholastiky.

*Nuž teda, kto bol svätý
Tomáš Akvinský?:*

Narodil sa v roku 1226 na zámku Roccasecca d'Aquino pri Monte Cassine (dnešné Taliansko, Lazio). Bol tichej, ale veselej povahy. Ako päťročného ho otec dal do benediktínskeho opátstva na výchovu a vzdelávanie. Bol taký nadaný, že už ako desaťročný mohol ísť študovať na vysokú školu do Neapola. No rodičia to zatiaľ nedovolili a zobrali si ho domov. Tomáš sa usilovne učil, modlil, pomáhal chudobným. Stávalo sa, že vyprázdnil pre nich aj celú komoru. Ako štrnásťročný odišiel na univerzitu do Neapola. Tomáš aj tu bol veľmi horlivý. Zoznámil sa s rehoľou dominikánov a rozhodol sa, že do nej vstúpi. Rodičia mu v tom bránili. Chceli, aby sa stal radšej benediktínom a aby žil v blízkosti rodného

zámku. V budúcnosti by sa snáď stal aj opátom. On však chcel zostať v žobravej reholi. Najbližší príbuzní ho všemožnými spôsobmi odhovárali. Dokonca ho aj fyzicky trápili. Potom jeho bratia najali aj nemravné dievča, aby ho zviedlo. Tomáš však odolal. S horiacim polenom z ohniska ju vyhnal preč. Dva roky bol uväznený svojou rodinou, až sa to dozvedel pápež Inocent IV. a cisár Fridrich II. Až na ich prehováranie pustili Tomáša, aj to takým spôsobom, aby bratia o tom nevedeli, len jeho matka. O rok nato Tomáš zložil slávnostné rehoľné sľuby. Predstavení rehole ho potom poslali k sv. Albertovi Veľkému, ktorý vtedy pôsobil v Kolíne. Tomáš aj tam vynikal vo vzdelaní a bystrosti. Vynikal však aj svojou výškou (190 cm) a korpulentnou postavou. Keďže skoro stále mlčal, vyslúžil si prezývku „nemý vôl zo Sicílie“. Raz ho však učiteľ vyzval, aby vysvetlil nejaké nejasné miesto zo Sv. písma. Tomáš to urobil tak múdro, že sa všetci zadivili. Albert zvolal: „Vy nazývate Tomáša nemým volom, ale príde čas, keď sa on ozve takým mohutným hlasom, že ho počuje celý svet!“ Tak sa stalo, Tomáš patrí podnes k najslávnejším teológom všetkých čias.

Tomáš prednášal na univerzitách v Paríži, Neapole, Ríme, bol veľmi vyhľadávaný študentami, ale aj teológmi. Bol veľmi precízny a jasný v definíciách

pojmov a jeho zásluhou Cirkev získala exaktné pomenovania mnohých vecí. Vychádzal z Aristotela. Napísal mnoho spisov. Najslávnejším sa stala Summa Theologiae (Súbor teológie). Okrem toho bol výborným kazateľom, zložil aj nádherné hymny ku cti Sviatosti Oltárnej, ktoré máme preložené aj v slovenčine (Ctime túto Sviatosť slávnú, Chváľ, Sione, Spasiteľa, Klaniam sa ti vrúcne). Popritom všetkom zostal veľmi pokorným a poníženým. Nikdy neprijal žiadne povýšenia, ktoré mu ponúkali jeho predstavení. V roku 1274 dostal pozvanie od pápeža Gregora X. na koncil, ktorý sa mal konať v Lyone. Tomáš, v tom čase chorý a slabý, sa poslušne vybral na cestu. No cestou tak vážne ochorel, že musel zostať v kláštore cisterciánov vo Fossanove pri Terracine. Tam aj 7. marca 1274 zomrel. Za svätého ho vyhlásil pápež Ján XXII. v roku 1323, pápež Pius V. ho vyhlásil v roku 1567 za učiteľa Cirkvi a pápež Lev XIII. ho vyhlásil za patróna všetkých katolíckych škôl. V Cirkvi sa mu vo všeobecnosti dáva titul „doctor angelicus“ (anjelský učiteľ).

Päť ciest k Bohu – filozofia Tomáša Akvinského

Existuje dôkaz, že Boh existuje? Pre ľudí, ktorí sa viac zamýšľajú a majú radi veci v súvislostiach, vypracoval Tomáš Akvinský päť dôkazov pre existenciu Boha, ktoré tradične nazývame „päť ciest“:

1. Cesta z pohybu: Všetko čo sa hýbe, hýbe sa pod vplyvom iného. *Boh sa tu javí ako prvý, nehybný hýbatel (primum movens immobile).*

2. Cesta z účinnej príčiny: tzv. kauzálny argument (causa prima): Všetko čo existuje má príčinu svojej existencie. *Boh sa tu javí, ako prvotná príčina všetkého.*

3. Cesta z kontingentnosti (náhodnosti) bytí: Všetko čo existuje, existuje preto, lebo môže, ale aj nemusí existovať, alebo preto, lebo musí existovať.

tovať. Stvorenie je, ale nemuselo by byť. Ak však je, potom musí mať kde-si na počiatku prvotnú príčinu svojej existencie, ktorá musí existovať bezpodmienečne - sama v sebe - bez tejto prvotnej príčiny by tu totiž nič nebolo. *Boh sa tu javí, ako absolútne bytie ktoré, ako jediné existuje nutne. U Neho nie je možné nebytie. V podstate, jediné čo Boh musí, je existovať.*

4. Cesta z dokonalosti bytí: dokonalosť stvorených vecí je odstupňovaná. Kameň je neživé stvorenie. Dokonalejšie je to čo žije - rastliny, to čo sa pohybuje a rozmnožuje - zvieratá, to čo dokáže rozmýšľať a rozhodnúť sa (schopnosť sebareflexie) - človek, to čo vidí a osobne pozná Boha - Anjel. Ten, kto v plnej miere pozná a chápe Boha a všetko - Boh. *Boh ako príčina každej dokonalosti je absolútne dokonalým bytím. Všetky stupne dokonalosti pochádzajú od neho a v ňom sa završujú.*

5. Cesta z poriadku v stvorení, tzv. teologický argument: *Lebo funkčný poriadok predpokladá inteligentného Stvoriteľa.*

Z citátov Tomáša Akvinského:

✓ „SPRAVODLIVOSŤ BEZ MILOSŤDENSTVA JE TVRDOSŤ.“

✓ „LÁSKA - LÁSKA JE CESTA, PO KTOREJ SA DOSTANEME NAJBLIŽŠIE K BOHU.“

✓ „UKÁŽTE SA VŽDY PRÍJEMNÝMI A LÁSKAVÝMI BEZ TOHO, ABY STE SA PRIVEĽMI NIEKOMU ZDÔVERILI, PRETOŽE ZA PRÍLIŠNOU DÔVEROU NASLEDUJE POHRDNUTIE.“

✓ „ROZUM VLASTNÍ NEBEZPEČNÉ, OTRAVNÉ OSTNE, KTORÉ MU TREBA NEBADANE VYTIAHNUŤ A POTOM HO UŽ MOŽNO ZAPOJIŤ DO SLUŽIEB VIERY.“

✓ „SVÄTOSŤ NESPOČÍVA VO VEĽKOM POZNANÍ, VO VEĽKOM ROZJÍMANÍ ČI VO VEĽKOM PREMÝŠLANÍ. TAJOMSTVOM SVÄTOSTI JE VEĽMI MILOVAŤ.“

✓ „ČO JE DOVOLENÉ BOHOVI, NIE JE DOVOLENÉ VOLOVI.“

✓ „PANE MÔJ, OSVIEŤ MOJU MYSEĽ A PAMÄŤ, ABY SOM TI MOHOL ROZUMIEŤ. A POMÔŽ MI, ABY SOM TO, ČO SOM OD TEBA

DOSTAL, MOHOL ROZUMNE A JASNE PODÁVAŤ ĎALEJ INÝM.“

✓ „BOŽE, DAJ MI POKOJNÚ MYSEĽ, ABY SOM PRIJAL VECI, KTORÉ ZMENIŤ NEMÔŽEM. DAJ MI SILU, ABY SOM ZMENIL VECI, KTORÉ ZMENIŤ MÔŽEM. A DAJ MI MÚDROŠŤ, ABY SOM ROZLIŠIL JEDNO OD DRUHÉHO.“

Z katechézy sv. Otca Benedikta XVI. K sv. Tomášovi Akvinskému:

Hĺbka myšlienok svätého Tomáša vyviera - a na to nesmieme nikdy zabudnúť - z jeho živej viery a z jeho zápalitej zbožnosti, ktorú vyjadroval vo svojich oduševnených modlitbách - ako napríklad aj v tejto, v ktorej žiada Boha: „*Daj mi, prosím ťa, vôľu, ktorá ťa bude hľadať; poznanie, ktoré ťa nájde; život, ktorý sa ti bude páčiť; vytrvalosť, ktorá ťa bude očakávať s dôverou a dôveru, ktorá ťa napokon bude vlastniť.*“

Spracovala: Alena Perželová

To fakt? To naozaj?

V španielskom meste Vigo v škole Colegio Montecastelo zaviedli pred dvoma rokmi zaujímavú novinku - nový školský predmet, v ktorom vyučujú zručnostiam v domácnosti chlapcov už od útleho veku. Časy, kedy boli ženy gazdinkami na plný úväzok, sú dávno preč. Už pár desiatok rokov sú ženy zapojené do pracovného procesu rovnako ako muži, a preto neexistuje dôvod, prečo by sa o domácnosť nemali obaja partneri starať rovnomerne. Vo vyučovaní kurzu sa chlapci učia variť, žehliť, či šiť. Až si mladý muž založí rodinu, bude sa na domácich prácach podieľať hneď od začiatku a bude vedieť, že domácnosť je záležitosť

dvoch ľudí a nie je to o tom, že všetko upratovanie, umývanie riadu a žehlenie vykonáva žena. Pomoc v domácnosti by mala byť prirodzenou súčasťou milujúceho vzťahu, manželstva, založeného na tradičných, kresťanských hodnotách.

Zdroj: facebook.com/montecastelo.colegio

Spracovala: Alena Perželová

**Ora, et labora!
Modli sa a pracuj!**

Už dávnejšie sme v redakcii rozmýšľali o vytvorení rubriky, určenej vyslovene (nie „výlučne“, pretože budeme radi, keď si to prečítajú aj muži) našim čitateľkám. Veď každý pravidelný týždenník má osobitné sekcie venované ženám, nájdete tam novinky z módy, informácie o aktuálnych kozmetických produktoch, či recepty. Nám však pôjde o niečo iné, aj keď byť očarujúcou navonok je pre väčšinu žien veľmi dôležité bez ohľadu na vek, majú to totiž v genetickej výbave, krásu je podstatou ženy. Aj v našej rubrike sa chceme zaoberať ženskou krásou, ale tou, ktorá je skrytá na posvätnnej pôde duše ženy, ktorá je skrytá možno za unavenou tvárou, za chýbajúcimi, či nadbytočnými kilami, za pribúdajúcimi vráskami, za očami, plnými strachu. Chceme odhaľovať, kto žena je, kto je jej najväčším nepriateľom i to, ako žena môže nadobudnúť hlboko ukrytú, zabudnutú, zdanlivo možno aj stratenú krásu. Chceme odhaľovať, čo jej vylúdi úsmev na perách, alebo vženie slzy do očí, čo ju pohladí na duši, čo ju „vytočí“ do nepríčetna, čo ju vystaví veľkému pokúšaniu, čo ju vystavuje veľkej nerozhodnosti, čo ju oberá o pokojný spánok atď., atď.. Zhrnuté, podčiarknuté, budeme sa zaoberať rôznymi problémami, starosťami, ale aj radosťami, s ktorými sa súčasná kresťanská žena bežne stretáva.

Máme dušičkový čas, a tak prvé vydanie našej rubriky bude venované téme: **Ako sa vyrovať so stratou milovaného manžela, či partnera?**

Hneď v úvode je potrebné povedať, že dnešná doba a myslenie ľudí ako keby nechceli vnímať smrť ako súčasť života, dnešný človek nechce o smrti ani počuť. Snažíme sa tváriť, že sa nás to netýka, že to neexistuje, kým sa nám to nestane.

Úmrtie manžela, alebo partnera patrí na prvé miesto z desiatich najstresovejších udalostí v živote človeka. Stupeň smútku závisí od kvality a intenzity vzťahu, ktorý sme zo zosnulým tvorili. Určite je celá stresová situácia ovplyvnená aj tým, ako dotýčaný z tohto sveta odchádzal, či to bolo po dlhom trápení z choroby, či to bolo náhle a nečakane. V každom prípade je najhorším uvedomenie si, že na tomto svete je to navždy a definitívne, aj keď veríme, že sa s ním stretáme vo večnosti. Strata blízkej osoby zasiahne do života veľmi zásadne. Nastupuje pocit opustenosti, zúfalstva, bezradnosti. Sú to však normálne reakcie stratu blízkeho človeka. Nie je to obyčajný smútok, ale niečo oveľa viac, pretože jeho cieľom je prijať túto stratu, prežiť zármutok a posunúť emócie voči tomuto človeku do roviny spomienok a postupne tlmiť stupeň ich bolestivosti. Proces, v ktorom sa zraniteľnosť spomínania na spoločné chvíle zmení na pokojné a láskyplné pripomínanie si blízkeho, je však dlhodobý a vyžaduje si naozaj to povedané, že „čas je najlepší lekár“. Každý sa s touto situáciou

vyrovnáva iným spôsobom a v inom časovom horizonte. Odborná literatúra hovorí o troch fázach smútku zo straty milovaného človeka. Prvou fázou je zmätenosť – teda pocit, že akosi nedokážeme pochopiť, čo sa stalo. Vnímame to ako niečo absurdné, ako zlý sen. Správame sa neprirodzene pokojne a stále v podvedomí očakávame, že náš drahý sa odniekadiaľ vráti. V druhej fáze nastupujú emócie. Pripustili sme, že manžel, či partner zomrel, ale jeho smrť stále nedokážeme prijať. Vyplavujú sa na povrch všetky možné pocity ľútosti, zlosti, až nenávisti, pocity viny, osamelosť. Fáza emócií môže trvať aj jeden rok, zvlášť prvé výročie smrti býva na psychiku veľmi náročné. Pozitívnu úlohu môže zohrať zdieľanie nášho žiaľu s inými ľuďmi. Nastupuje tretia fáza, kedy by sme mali definitívne prijať a zmieriť sa s faktom, že náš milovaný už nežije. Musíme to však sami chcieť, pretože pokiaľ sa tak nestane, môže náš smútok nadobudnúť patologickú úroveň. To je práve obdobie, kedy by sme sa čo najintenzívnejšie mali odovzdávať do Božej vôle a trénovať si to, lebo ani to nepríde automaticky. To, že sme si týmito tromi fázami prešli úspešne, zistíme, že budeme už o mŕtvom hovoriť bez toho, aby sme prežívali bolesť a museli plakať. Isté však je, že strata milovanej osoby prebudí v nás množstvo nečakaných prejavov a reakcií, za ktoré sa nemusíme hanbiť, buď to okolie bude tolerovať, alebo ak nie, „je to problém toho okolia“.

Dôležité je, aby sme si smútenie takpovediac dopriali, aby sme nemali snahu všetky vyvierajúce pocity smútku potláčať: plačme, kričme; ak nám to urobí dobre, rozprávajme sa so zosnulým; navštevujme miesto jeho posledného odpočinku; modlime sa, koľko len chceme za spásu jeho duše; dajme odslúžiť svätú omšu, koľkokrát máme možnosť. Veľkou chybou rodiny a priateľov je, že sa vyhýbajú rozhovormi s vami o zomrelom, aby vás neranili avšak opak je pravdou. Vy máte skôr neustále rozprávať o všetkom, čo súvisí so zomrelým, tu sa ale uistite, že to druhej strane neprekáža. Počas smútenia budete ako na hojdačke, príde dobré, ale i horšie dni. Každopádne sa musíme snažiť robiť pokroky a veľmi prosiť Pána Boha o jeho pomoc. Pokiaľ sa totiž tomuto smútku úplne poddáme, môže sa stať, že okrem pretrvávajúcich psychických problémov (apatia, nespavosť) nastúpia somatické ochorenia.

Na záver ešte musíme otvoriť jeden problém, a tým sú existenčné problémy, ktoré sa s úmrtím manžela, alebo partnera môžu prísť, najmä ak nás opustil v ekonomicky aktívnom veku. Smrť manžela môže mať zásadný vplyv na finančný status vdovy, či partnerky. To všetko môže byť opäť spúšťačom hlbokých stresových situácií, dokonca sa môže zmeniť videňie ovdovenej ženy na úmrtie manžela: „ako ma tu mohol takto nechať!“. Tu je, ako sa povie, každá rada dobrá. No, ale možno je to práve o tom, že by sme si mali častejšie uvedomovať, že tu nie sme naveky a možno, so žijúcim partnerom riešiť aj situácie, čo by bolo, keby sa niektorému z nás niečo stalo...

Spracovala: Alena Perželová

Rozhovor pri káve so ... ... Zuzkou Kántorovou

Stála pri zrode spevokolu Radostné srdcia, neprežením, ak poviem, že je speváckou dušou a hlasom nášho kostola, že vychováva novú generáciu hudobníkov, tak prepotrebných pre dôstojné slávenie svätých omší. Reč je o Zuzane Kántorovej, ktorú sme pozvali na kávu v rámci jesenného vydania Hlasu Srdca a položili sme jej pár všetečných otázok:

HS: Zuzka, vyrastala si v silne kresťanskej a zároveň veľmi muzikálnej a umelecky založenej rodine, ako si spomínaš na svoje detské a tínedžerské roky?

Moje detstvo som prežívala spolu so súrodencami ešte za obdobia totality. Žiť vieru v tej dobe bolo iné ako dnes. Doma sme sa modlievali, chodili verejne každú nedeľu do kostola, ako deti sme účinkovali pri jasličkovej pobožnosti, otec spieval pašie, takže sme sa zúčastňovali nácvikov a neskôr aj pašiových spevov a všetkých aktivít v rámci vtedajších možností. Tiež si spomínam, že ešte v detstve nás rodičia zapísali do ružencového bratstva, lebo otec bol a dodnes je dekanátom horlitém ružencového bratstva. Odvtedy sa denne modlím ruženec. Preto som mojím rodičom vďačná, že napriek ťažkej dobe nám vieru odovzdali a nehanbili sa za ňu, aj keď za to boli postihovaní. Všetci okolo nás vedeli, že sme veriaci a chodíme do

kostola. Čo sa týka hudby - moji rodičia k nej mali blízky vzťah, na rodinných oslavách sa stále spievalo, otec hral na akordeóne, spievali aj v kostole, takže hudba bola prirodzená súčasť nášho života. Keď som bola v tínedžerskom veku, prišla zmena režimu a sloboda aj do cirkvi a vďaka tomu sme mohli naše aktivity v kostole rozšíriť.

HS: Pociťovala si pozitívny vzťah k hudbe od malička, alebo to prišlo až postupom času? Kedy si zistila, že hudba a spev je Tvojou srdcovou záležitosťou?

Ako som už spomenula, s hudbou som sa doma stretávala od malička a rodičia nás prihlásili do hudobnej školy. Ja som chodila na husle, do speváckeho zboru a neskôr som začala hrať aj na klavíri. Väčší záujem o hudbu prišiel v čase, keď sme sa aj s mojou sestrou Katkou venovali mládežníckemu spevokolu, kde som hrávala na keyboarde. Neskôr som začala hrať aj na organe a to bol ten moment, keď ma hudba začala baviť najviac.

HS: Pokiaľ viem, po absolvovaní Obchodnej akadémie v Rimavskej Sobotě, čiže čisto pragmatickej školy si to obrátila o 180 stupňov a študovala si na Konzervatóriu v Banskej Bystrici. Prezrad', aký konkrétny odbor?

Musím trochu poopraviť informáciu, a síce ja som išla študovať na Konzervatórium po druhom ročníku Obchodnej akadémie. Na Konzervatóriu J. L. Bellu bol otvorený nový odbor - cirkevná hudba a ponúkali na ňom štúdium aj vekovo starším žiakom. Práve v tom období som už hrávala sv. omše na organe a pôsobila v mládežníckom spevokole a celkom ma to bavilo, tak som sa rozhodla, že sa chcem zdokonaľiť v tejto oblasti. Po absolvovaní prijímacích skúšok som prestúpila z OA s tým, že som ju mohla dokončiť externe s mojím ročníkom. Takže som prvé dva roky na konzervatóriu študovala zároveň tretí a štvrtý ročník OA.

Po maturite v odbore cirkevná hudba som ešte študovala druhý odbor sólový spev a neskôr, keď som už pôsobila v ZUŠ-ke ako učiteľka, som si externou formou doplnila štúdiá na UMB v BB v odbore Hudobná pedagogika.

HS: Aké boli Tvoje začiatky ako hudobníčky v rimavskosobotskom kostole?

V kostole som začínala spievať a hrať na keyboarde v mládežníckom spevokole v r. 1990. Na sviatok Troch kráľov v r. 1991 som hrala moju prvú sv. omšu na organe. Bolo to narýchlo, lebo vtedajší pán organista zo dňa na deň odišiel a nebola zaňho náhrada. Oslovila ma p. Senková, keďže vedela, že chodím do hudobnej a viem hrať na klavíri. Bola to pre mňa nečakaná ponuka. Dovtedy som totiž žiadnu skúsenosť s hraním sv. omše nemala. Veľkým povzbudením mi boli moji rodičia, ktorí mi spievali doma piesne a ja som sa ich učila hrať na klavíri. Po hudobnej stránke mi pomohla moja p. učiteľka z hudobnej školy p. Marta Šuligová. A tak som postupne začala hrať každú nedeľu, kde moja sestra Katka spievala a ja som hrala a začala objavovať krásu kráľovského hudobného nástroja - organa.

HS: Poďme teraz k Radostným srdciam, ako sa zrodila myšlienka založiť spevokol? Porozprávaj nám, prosím, o jeho minulosti, prítomnosti, ale aj budúcnosti?

Mládežnícky spevokol založila vtedajšia študentka Ekonomickej školy Mariana Adamčíková v apríli 1990. Tvorilo ho 15 členov vo veku od 7 do 17 rokov. Spievalo sa pri mládežníckych sv. omšiach, pripravovali sa akadémie k sviatkom a pod. Počas trvania spevokolu sa v ňom vystriedali viacerí členovia ako aj vedúci. Po Mariane, ktorá odišla na štúdiá do Bratislavy, ho viedla moja sestra so mnou, potom Vlastička Michalovová a Janka Bírová (vtedy Petrincové),

Katka Farbiaková (vtedy Krigovská). Po mojom návrate zo štúdií v Banskej Bystrici som sa ho opäť ujala ja. Začala som do zboru zapájať aj rôzne hudobné nástroje, keďže som už učila v Základnej umeleckej škole a mnohí členovia zboru ju vtedy navštevovali. Okrem pravidelných mládežníckych sv. omší sme účinkovali aj na koncertoch v našom kostole, zapájali sme sa do života farnosti (krížové cesty, púte, výlety, koledovanie Dobrej noviny atď.) V r. 2000 pri oslave 10. výročia založenia mládežníckeho spevokolu bolo vytvorené logo a názov zboru Radostné srdcia. Počas mojej materskej dovolenky nastal v zbere určitý útlm, nefungoval na pravidelnej báze, ale len príležitostne. Venoval sa mu Jožko Gödri a Zuzka Gödriová (vtedy Adamčíková). V r. 2010 sa nám podarilo zorganizovať oslavu 20. výročia založenia zboru, koncert aj sv. omšu, ktorej sa zúčastnili mnohí bývalí členovia a celá táto udalosť je zachytená aj na DVD. Počas rokov mnohí členovia zboru odišli na štúdiá, založili si rodiny, presťahovali sa do iných miest – jednoducho zbor zostarol. Po návrate z MD zbor pomaly opäť ožíval. Trošku sme poopravili názov na Chrámový zbor Radostné srdcia. V súčasnosti ho tvoria niekoľkí zakladajúci i noví členovia, ale i ďalšia generácia detí súčasných zboristov. Účinkujeme pravidelne pri pobožnosti k sv. Charbelovi, pri adoráciách, niektorých nedelňách sv. omšiach či rôznych sviatkoch a udalostiach v našej farnosti. Veľmi by ma potešilo, keby sa zbor omladil a keby k nám pribudli i ďalší „speváci“, aby nás bolo viac a mohli sme spievať aj trošku náročnejší repertoár.

HS: Dnes si manželkou, zamestnanou ženou a mamou štyroch detí, čo (a poviem to celkom úprimne), nie je to v dnešnom svete úplne bežné a pravdepodobne aj veľmi náročné. Ako to všetko zvládaš, ako vyzerá Tvoj bežný deň?

Myslím, že na takej Orave je normálne mať viac detí, no u nás v našej oblasti to nie je bežné. Musím povedať, že nie vždy všetko stíham tak, ako by som chcela. No Pán Boh ma obklopil

úžasnými ľuďmi, vďaka ktorým sa to dá zvládnuť. Moja najbližšia rodina – manžel, moji rodičia, svokrovci, mi boli a stále sú najväčšou oporou a pomocou. A k tomu veľa priateľov, dobrodincov i duchovných otcov, ktorí nám pomáhali a stále rôznym spôsobom pomáhajú. To sú krásne svedectvá, ako sa Boh cez týchto všetkých ľudí stará o mňa a moju rodinu. Ako vyzerá bežný deň u mňa? Myslím si, že ho mám podobný, ako každá zamestnaná mama, s tým rozdielom, že do práce chodím popoludní a preto varenie a starostlivosť o domácnosť musím stihnúť dopoludnia. Domov sa vraciam vo večerných hodinách. Čo sa týka prípravy piesní pre zbor alebo na detské sv. omše zvyknem sa tomu venovať dopoludnia, keď sa mi to nepodarí, tak pracujem s notami aj neskoro večer, keď už všetci spia.

HS: Tvoje detúrence vnímam ako pokračovateľov „zabezpečovania“ hudby a spevu v našom kostole. Sú prirodzené talenty alebo mali tú výsadu a narodili sa hudobníčke, a vlastne aj hudobníkovi, veď Tvoj manžel Dodo tiež pekne spieva?

Deťom v kostole som sa venovala ešte keď som nemala svoje vlastné. A keďže každé z mojich detí má v nejakej miere zdedený hudobný talent, bolo by škoda ho nevyužiť. Snažím sa ich zapájať do služby vo farnosti tak, ako aj iných mladých ľudí. Viediem týchto mládežníkov k tomu, aby využili svoje talenty a schopnosti, ktoré dostali ako dar od Pána pre službu Bohu a dobro iných. Veď je väčší úžitok spievať a hrať v kostole, ako sám pre seba doma v obývačke. A je to potrebné aj z dôvodu, že túto službu bude treba po čase odovzdať mladšej generácii.

HS: Tvojim, takpovediac „hlavným“ povolaním je pedagogická práca, konkrétne pracuješ ako učiteľka v Základnej umeleckej škole v Rimavskej Sobote. Aké predmety vyučuješ?

V Základnej umeleckej škole vyučujem spev, organ, klavír, hudobnú náuku a vediem komorný zbor.

HS: Dnes odváďať počuť, že práca pedagógov s deťmi je veľmi náročná, ako to vidíš Ty? Určite máš bohaté skúsenosti v tejto oblasti, veď v marci tohto roku si z rúk primátora mesta prevzala plaketu Jána Amosa Komenského za obetavú prácu v školstve, k čomu Ti všetci srdečne blahoželáme.

Ďakujem, to ocenenie dostáva pravidelne každý rok pri príležitosti sviatku Dňa učiteľov nejaký pedagóg z každej školy v našom meste. Tento rok sa ZUŠ-ka rozhodla pre mňa. Naša práca je trošku iná ako práca s deťmi v základných školách. My si deti vyberáme, keďže u nás sa vždy v júni konajú prijímacie skúšky. V podstate k nám chodia deti, ktoré sú talentované a majú záujem o hudbu. Okrem toho pracujeme s umením a to je krásne. A preto aj naša práca je krásna. Ale zároveň aj náročná, pretože okrem hry na hudobný nástroj pracujeme aj so psychikou žiaka, s jeho osobnostnými vlastnosťami, s jeho vôľou. Na správaní detí sa veľmi odráža to, čo práve prežívajú a častokrát sa to premieta aj do štúdiá a umenia. Vyučovanie u nás prebieha individuálnou formou, takže za tie roky sa so žiakom vybuduje určitý vzťah. Veľakrát s deťmi riešim aj ich osobné problémy v škole, v rodine a snažím sa im pomôcť prekonať nechúť, lenivosť, slabú vôľu, povzbudiť ich, skrátka okrem učenia je to aj určitá výchova a formovanie mladého človeka.

HS: Keď si spomínaš na svojich bývalých žiakov, boli medzi nimi aj skutočne výnimočné talenty, ktoré sa presadili povedzme aj za hranicami Slovenska?

Z takých známych žiakov, ktorých som učila a pokračovali ďalej v hudobnom umení spomeniem Zuzku Mikulcovú – populárnu speváčku, Adrianu Szabo (vtedy Znamovú) – opernú speváčku. Ale hudobnú teóriu som učila aj nášho organistu Jožka Gödriho.

HS: Na záver si dovoľím možno takú veľmi osobnú otázku, a síce čo pre Teba znamená viera? Ako Boh pôsobí v Tvojom živote, môžeš sa s nami podeliť o skúsenosti, či svedectvá?

Ako som už spomenula, vieru mi odovzdali moji rodičia. Ďalší vplyv na môj život v tejto oblasti mal salezián don Jozef Slivoň, ktorý v 90-tych rokoch pôsobil v Rožňave a venoval sa mládeži nejaký čas aj v našej farnosti. A potom rôzni duchovní otcovia vo väčšej či menšej miere, ktorých som za môjho doterajšieho života spoznala. Spomeniem aj komunitu Emanuel, lebo viackrát sme sa zúčastnili na stretnutiach s názvom On je živý, ktoré organizovali. Aj to boli miesta, kde ma Pán formoval a dotkol sa môjho života vo viacerých oblastiach. Svoju vieru sa v prvom rade snažím preniesť do skutkov. Myslím si, že ak si ľudia z môjho života neprečítajú, že verím v Boha, nežijem svoju vieru dobre. Tých osobných svedectiev a skúseností s Pánom

je viac, snáď najväčším sú naše štyri deti, ktoré sa nám narodili po 7 rokoch manželstva, po mnohých prosbách a modlitbách. Najviac si Božiu prítomnosť uvedomujem v ťažkostiach života, ktoré neobchádzajú ani veriacich ľudí. Už viackrát mi Pán ukázal, že i vtedy stojí pri mne, vždy nájde riešenie na konkrétnu situáciu a dá silu niest kríž. Preto Ti Bože ďakujem, že si a že nás máš rád takých, akí sme aj s našimi nedokonalosťami. Zakončím náš rozhovor textom z piesne.

je viac, snáď najväčším sú naše štyri deti, ktoré sa nám narodili po 7 rokoch manželstva, po mnohých prosbách a

*Tebe patrí chvála a sláva,
pozdvihnime svoje ruky
a chválme sväté meno,
lebo Ty si Pán,
veľké veci robíš nám,
nikto nie je ako Ty.*

Milá Zuzka, v mene svojom, v mene redakcie Hlasu Srdca ako aj všetkých našich čitateľov Ti ďakujem za rozhovor a želám Tebe aj celej Tvojej krásnej rodinke veľa Božieho požehnania, pevné zdravie, lásku, radosť, pokoj ...

Alena Perželová

? Vy sa pýtate - Hlas srdca odpovedá !

Máte nezodpovedané otázky, týkajúce sa našej viery, liturgie, Svätého písma, sviatostí a pod.? Chceli by ste sa niečo „k veci“ spýtať našich duchovných otcov?

Žiaden problém, práve pre Vás je totiž určená naša pravidelná rubrika: „Vy sa pýtate - Hlas srdca odpovedá“.

Napíšte nám svoje otázky na mailovú adresu casopishlassrdca@gmail.com alebo nechajte v obálke v sakristii nášho kostola; odpoveď zistíme a uverejníme v najbližšom vydaní Hlasu srdca. Na Vaše otázky odpovedá vsdp. Rastislav Polák dekan - farár.

V aktuálnom vydaní odpovedáme na nasledovné otázky:

Alena, Rimavská Sobota: „Pán dekan, chcem Vám položiť otázku k priebehu sv. omše, konkrétne k obradu premenenia a úkonu veriacich - pokľaknutie. U nás to vnímam tak trochu chaoticky: niektorí si klakajú v momente, keď kňaz zopne ruky nad kalichom, iní, keď kňaz prežehnáva kalich. Mala som možnosť účasti na sv. omši v mnohých slovenských mestách a všade si veriaci klakli práve vtedy, keď kňaz vystrie ruky nad kalich, dokonca niekde miništrant vyzval veriacich k tomuto úkonu zazvonením zvončeka. Osobne mi príde nie celkom vhodné, že veriaci u nás najviac hrmotia klakaním vo chvíli, keď kňaz prežehnáva kalich, ale to je len môj názor. No ako je to správne?“

HS odpovedá: Nikto nikdy nie je taký veľký a mocný, ako keď kľací, povedal svätý Ján XXIII. Kľáciaci postoj vyjadruje našu nesmiernu úctu, ale aj česť, adorovanie, obdiv a lásku k Bohu, ktorý nás miluje.

V liturgickom predpise Cirkvi a v samotnej liturgii môžeme rozlíšiť dva spôsoby pokľaknutia. Prvým je priklaknutie, t. j. na chvíľu zostať kľáčať na jednom kolene, druhým pokľaknutie na obe kolená. Kľáčime na dvoch kolenách v momente Premenenia (inak: transsubstanciácia chleba a vína na Telo a Krv Krista) a po speve „Baránok Boží,“ kedy kňaz ukazuje hostiu a hovorí: „Hľa, Baránok Boží,“ tesne pred samotným prijímaním.

Smernice Rímskeho misála neuvádzajú presný moment, kedy si majú veriaci kľaknúť počas Premenenia, je to vec zvyku miestnej Cirkvi. Prax je taká, že keď sa kňaz začne modliť Eucharistickú modlitbu po jej úvode, pred tým ako vystiera ruky nad obetnými darmi je priestor na to, aby miništrant zazvonil zvončekom a dal signál veriacim, aby si všetci kľakli.

Ja osobne zvyknem chvíľku počkať a potom pokračujem. Stav v našej farnosti je taký, že v týždni nemáme miništrantov na sv. omšiach, zvlášť na ranných. Musím sa priznať, že som tento nedostatok spomenutý v otázke nejaký nikdy nepostrehol, nakoľko sa snažím sústrediť na tento najdôležitejší moment sv. omše a nevnímam si ako si ľudia klakajú, ale myslím si že tým správnym momentom je spoločného pokľaknutie je práve pred vystretím rúk kňaza nad obetnými darmi, nakoľko dĺžka úvodu Eucharistickej modlitby záleží od toho, ktorú kňaz zvolí. Budem sa to snažiť zjednotiť cez farské oznamy.

Rastislav Polák, dekan

PREČÍTALI SME ZA VÁS NA WEBE

Milí naši čitatelia, v aktuálnom čísle časopisu *Hlas Srdca* pokračujeme v rámci potuliek po internete v našom seriáli, zameranom na úvahy o siedmich hlavných hriechoch podľa učenia rímskokatolíckej cirkvi:

Zdrojom článkov je slovenský kresťanský portál www.svetlosveta.sk. Autorom článkov je *John Fulton Sheen*, už nežijúci americký rímskokatolícky arcibiskup a známy televízny a rozhlasový kazateľ, o ktorom sme si už na stránkach nášho časopisu písali.

SEDEM HLAVNÝCH HRIECHOV

ČASŤ VI. OBŽERSTVO

„Žízniť“ (Jn 19, 26)

Piate slovo, ktoré Ježiš vyslovil na kríži, bolo povedané na zadostučinenie za nezriadené pôžitkárstvo v jedle a pití. Nezriadenosť sa prejavuje buď pri spotrebe prehnaného množstva, nad nevyhnutnú mieru, alebo ide o potrpenie si na prílišný luxus. K hriechu obžerstva nám Boh v Evanjeliu podľa svätého apoštola Lukáša predkladá príbeh o boháčovi, ktorý sa prejedal, kým pri jeho dverách posedával hladný a chorý človek. Po smrti sa duša tohto pôžitkára dostala do pekla a duša chudáka do neba. V záujme záchrany svojich detí od rovnakého osudu, prihovára sa duša boháča Abrahámovi s prosbou, aby urobil pred zrakmi jeho piatich bratov nejaký zázrak, aby zmenili svoj život a neskončili na rozdiel od neho vo večnom zatratení. Abrahám však odmieta vyhovieť tejto prosbe. Duše týchto bratov nemajú vyššiu hodnotu ako duše ostatných ľudí, ktorí v duchu pokory, striedmosti a odriekania, hľadajú vo svojom živote Boha. „Majú Mojžiša, ak nebudú počúvať jeho, neuveria, ani keby niekto vstal z mŕtvych.“

Preto vám hovorím:
Nebudte ustarostení o svoj život,
čo budete jesť, ani o svoje telo, čím sa zaodejete.
Či život nie je viac ako jedlo a telo viac ako odev?

Matúš 6:25

Ak je niečo odleskom úpadku moderného sveta, je to všadeprítomný nadbytok bohatstva a túžba po ňom. Ak človek začne zabúdať na svoju dušu, začne sa veľmi starať o svoje telo. Nie je dnes žiaden problém nájsť milióny ľudí, ktorí denne trávajú tri a viac hodín cvičením vo fitnesscentrách a starostlivosti o svoje telo. Skúsme však tým istým ľuďom povedať, aby sa denne modlili na kolenách 5 minút a vysvetlia vám, že to je príliš dlho a na kolenách je to príliš vyčerpávajúce. Zadosťučinenie za hriech luxusu a nadbytku sa rozhodol Ježiš odčiniť hneď pri svojom narodení.

On, ktorý si mohol zvoliť najpompéznejší spôsob príchodu na zem, vybral si maštal' za miesto svojho príchodu na zem. Keď sv. Jozef búchal na dvere vtedajších hotelov a hostincov, neprijal ich nikto. V hostincoch bol v ten večer priestor pre hriech obžerstva. Kde je obžerstvo, nie je miesto pre svätosť. Kde hoduje telo, tam svätosť útočisko nenájde. Neskôr na Hore blahoslavenstiev Ježiš povedal, „*blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo*“ (Mt 5,3). „Žízniť“ je slovo utrpenia za tých, čo svoje útočisko našli v nadbytku a v túžbe po nadbytku. Tam sa cítia dobre, majú zdanlivý pocit bezpečia, cítia sa chránení, majú svoj cieľ. Tým cieľom je neustále nadobúdať čoraz viac majetku. Nakoľko nikto nemôže vlastniť celý svet, chce vlastniť čo najviac z neho. Druhý človek je pre neho hrozbou a nepriateľom, pretože predpokladá, že rovnako aj on chce vlastniť čo najviac. Znamená to, že chce ukrojiť z je-

ho pomyselného vlastníctva, teda z majetku, o ktorom si myslí, že on má na neho väčší nárok. Ľudia sa väčšinou nezabíjajú preto, čo vlastnia, ale zabíjajú sa pre to, čo si myslia, že by mali vlastniť a malo by patriť im. O tom sú konflikty medzi priateľmi, v rodinách a medzi národmi. Človek chce zväčšovať svoju sféru vplyvu, lebo si myslí, že jeho subjektívny pocit bezpečia tým bude posilnený. Myslí si, že hmotné zabezpečenie ho urobí nezraniteľným. V skutočnosti túžba po hmote vedie k životu bez Boha. A život bez Boha je najzraniteľnejšia možná forma bytia na zemi.

Ježiš, ktorý je prameňom všetkých milostí, na kríži cítil smäd po láske. Tieto slová z kríža nám hovoria, že sú dva druhy hladu a smädu. Jeden vychádza z tela a druhý z nesmrteľnej duše. Pri veľa príležitostiach nás Pán na tento rozdiel upozorňoval. „*Beda Vám, čo ste teraz nasýtení, lebo budete hladovať! Beda vám, čo sa teraz smejete, lebo budete žiaľovať a plakať!*“ (Lk 6,25). A tým, ktorí ho vo veľkých počtoch nasledovali na brehu mora pripomínal. „*Preto vám hovorím: Nebudte ustarostení o svoj život, čo budete jesť, ani o svoje telo, čím sa zaodejete. Či život nie je viac ako jedlo a telo viac ako odev?*“ (Mt 6, 25). „*Nezháňajte sa za pomínutelným pokrmom, ale za pokrmom, ktorý ostáva pre večný život*“ (Jn 6, 27). Samaritánke, ktorá prišla k Jakubovej studni, Ježiš predpovedal: „*Každý, kto pije túto vodu, bude opäť smädny. Ale kto sa napije z vody, ktorú mu ja dám, nebude žízniť naveky*“ (Jn 4, 13-14).

Telo si vždy pýta znova a viac. Ľudstvu však prisľúbil pokrm, ktorý vedie do večného života: „*Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj*” (Jn 6, 55).

Existencia dvojitého druhu hladu a smädu, tela a duše vysvetľujú, aký je rozdiel medzi držaním diéty a pôstom. Cirkev sa postí, svet drží diétu. Čisto z materiálnej stránky neexistuje medzi oboma javmi rozdiel. Človek dokáže schudnúť desať kilo aj pri jednom aj pri druhom. To, čo robí rozdiel, je úmysel. Kresťania sa nepostia kvôli tomu, aby malo z toho prospech telo, ale aby z toho mala prospech duša. Pohanovia držia diétu kvôli telu a nie duši. Tu vzniká rozdeľujúca otázka. Ovláda telo dušu, alebo duša je pánom nad telom? Robí duša to, čo si praje telo? Je duša slúžkou tela a jeho túžob, pre ktoré sa zapredá? Alebo je telo nástrojom mocnej a silnej duše? Je lepšie držať diétu, aby človek zhodil veľké brucho alebo má sa telo postiť, aby dokázalo byť poslušné svätým túžbam duše? Odpoveď na túto otázku určujú rozdielne životné osudy ľudí už tu na zemi, ale predovšetkým vo večnosti. Túžite viac po večnom živote alebo po pozemských rozkošiach a nezriadených túžbach? Telo, ktoré má duša pod kontrolou má väčšiu lásku k chudobným ako k prvým miestam za stolom v spoločnosti bohatých. To sú poznávacie znaky poníženosti. Tak ako človek dokáže v rámci rôznych porúch stravovania ale-

bo psychiatrických porúch úplne stratiť chuť na jedlo, rovnako dokáže v duchovnej oblasti úplne stratiť zmysel pre duchovno. Na počiatku tejto cesty stojí zaručene hriech obžerstva. Túžba po pominuteľnom totiž ľahko vyústi do ľahostajnosti voči večnému. Duša, ktorá je v područí tela sa stáva hluchá voči Božstvu. Prehnaná láska k peniazom vyústi do straty zmyslu pre hodnotu. Prílišná láska k telu zabíja ducha. Zmyslom pôstu nie je oslabiť telo, ale posilniť dušu. „*A keď sa postíte, nebudte zamračení ako pokrytci*” (Mt 6, 16).

Peniaze, ktoré míňame na uspokojovanie nadbytočných potrieb, budú pri súdnom dni kričať proti našej duši. Budú ju viniť, že zaháľala, nebola vytrvalá pri ovládaní tela. Ten, kto dokáže to čo si odoprie, darovať druhým, bude mať pri súdnom dni veľa prímluvníkov, ktorým táto duša zmiernila ich hlad a smäd. Aj napriek hriechom, ktoré táto duša na zemi spáchala, zacíti veľa milosrdenstva. Akékoľvek umŕtvenie však nie je cieľom, ale prostriedkom k vytvoreniu hlbšej jednoty s Bohom. Predstavme si človeka, ktorý je pozvaný na veľkú hostinu, kde sa podávajú tie najvyberanejšie jedlá z celého sveta. Pri usadení sa za stôl, je tento muž tak očarený prostredím, hudbou a stolovaním, že už pri prvom chode sa tak dosýta naje, že pri ďalších chodoch už nevládze, pretože by ich nestrávil. Ťažko vysvetliť tomuto mužovi o čo prichádza, o aké

chute, keď jeho telo už neznesie žiadnu novú vôňu. Takto je to s človekom, ktorý sa zameriava na uspokojenie potrieb tela a zabudne na dušu. Nikdy nezakúsi život, aký je blažený, hodnotný a spokojný, ak je postavený na Bohu. Boh sa dáva prostredníctvom svojho tela a krvi k dispozícii všetkým, ale ako je málo tých, čo ho prijímajú. A o čo je menej tých, ktorí ho prijímajú dôstojne. Boh nás nepotrebuje v ničom k svojmu majestátu a k svojej oslave. My nedokážeme v ničom Boha pozdvihnúť, rovnako ako kvet za oknom nedokáže v ničom zdokonaľiť človeka. Naša prítomnosť môže byť Bohu milá, ale nie je potrebná pre jeho bytie v ničom. Toto je memento pre všetkých tých, ktorí sa spoliehajú na spasenie každého človeka, akoby Boh nedokázal bez nás vo večnosti jestvovať. Boh nedopustí nič nečisté v nebeskom kráľovstve. Ak doň chceme vojsť, musíme Boha prosiť o milosti v boji proti hriechom, ktoré nás od spásy vzdalujú. Hriech obžerstva vytvára v tele duševnú prázdnotu a ľahostajnosť. Ak Ježiš niečo vehementne odmietol, je to ľahostajnosť a vlašnosť. „*Takto, že si vlašný, ani horúci, ani studený, už-už ťa vyplúvam z úst*” (Zj 3, 16). Duša bola stvorená, aby bojovala na zemi za svoju spásu. Tá, ktorá je v stave ľahostajnosti, svoj boj už vzdala.

(nabudúce: Obžerstvo)

Zachytené redakčným fotoaparátom

...ešte stále nám je veľmi dobre...

„*Kalkatu nájdeš na celom svete.
Potrebuješ na to len oči,
aby si videl. Všade sú ľudia,
ktorí nie sú milovaní, ktorých nikto
nechce, ktorým nikto nepomôže,
ktorí sú odstrčení alebo zabudnutí.
To je najväčšia chudoba.
Až v nebi sa dozvieme,
čo sme dlžní chudobným za to,
že nám pomohli
lepšie milovať Boha.*“

Matka Tereza

(dokončenie zo str. 1)

počas exorcizmu hovoriť pravdu. Vyriekol tieto slová: „Keby ľudia vedeli, že majú na dosah ruky takú zbraň, sedel by som v pekle sám. Ale vy nepočúvate pápežov, svätých ani prorokov, ba ani svoje srdce. Víťazím nad vami vďaka vašej hlúposti a pýche. Nebojím sa vás. Bojím sa jej ruženca“.

Výsady modlitby posvätného ruženca vyslovila sama Panna Mária v zjavení, ktoré dostal bl. dominikán Alan de la Roche. Matka Božia mu povedala: „Nesmierne veľa kníh by bolo treba napísať, aby v nich boli zaznamenané všetky zázraky môjho posvätného ruženca“.

Na zamyslenie...

V tomto čísle na tému:

KDE BOLO, TAM BOLO...

Presne tak sa začína väčšina krásnych slovenských ľudových rozprávok. My z gemerského regiónu môžeme pociťovať ešte väčšiu hrdosť na tieto vymyslené príbehy s cieľom poučenia a pobavenia čitateľov, alebo poslucháčov, príbehy, kde dobro vždy víťazí nad zlom, príbehy, do ktorých ľudia vkladali vždy svoju túžbu po dobre, pravde a spravodlivosti. Bol to totiž práve náš rodák Pavol Dobšinský, ktorý bol zberateľom slovenských rozprávok, či povestí - týchto ozajstných klenotov ľudovej tvorivosti. Vyrástli na nich celé generácie mladých čitateľov, podnecovali ich fantáziu a unášali ich do bájných svetov. Veď kto by nepoznal Soľ nad zlato, Nebojsa, Ako šlo vajce na vandrovku, Svetskú krásu, O dvanástich mesiačikoch či Troch zhavranených bratoch. Práve v tej naposledy menovanej zaznieva okrídlené zvolanie Slniečka, Vetríka a Mesiačika: „Mamo, človečina smrdí; von s ňou nech ju zjem!“. Nuž táto veta má dnes význam väčší, ako v minulosti. Presne tak, človečina nám smrdí. Ako inak sa si mám vysvetliť názor, ktorý tvrdí, že tieto ľudové poklady neboli rozprávky, ale horory, plné krvi a násilia, pri ktorých sa deti potili od strachu. Nevie, nejak si nespomínam na to, že by som bola prežívala úzkosť,

Keď 6. augusta 1945 padla na Hirošimu atómová bomba, zničila celé mesto a mnoho ľudí zahynulo. Výnimku tvoril jezuitský kostol, ktorý výbuch nezničil a celé osemčlenné spoločenstvo rehoľníkov bolo uchránené od smrti, ale aj od dôsledkov ožiarenia. Americkí odborníci si nevedeli vysvetliť, akým spôsobom je to možné, keďže v okruhu pol kilometra od epicentra výbuchu zahynuli všetci obyvatelia. Jediné preživší jezuiti stále opakovali: „V tom kláštore sme sa každý deň modlili svätý ruženec. V tom kláštore sme žili podľa fatimského posolstva“.

V roku 1930 prišiel sv. Maximilián Mária Kolbe do Nagasaki a so sebou si niesol sochu Nepoškrvnenej. Skoro neustále sa modlil posvätný ruženec. Od miestneho biskupa dostal pozemok na neďalekom pahorku, aby tam postavil kláštor. Maximilián to odmietol so slovami: „Tu nemôžeme postaviť kláštor, onedlho sem padne ohnivá guľa a všetko zničí“. O 14 rokov na to tam dopadla atómová bomba a všetko zničila. Kláštor, ktorý si vybudovali v meste, prišiel počas výbuchu len o okenné tabule.

Prísľuby spojené s touto modlitbou sú stále aktuálne a na sile a potrebe táto modlitba nič nestratila. Skúsme . . .

Páter Rafael Tresa OP
Prevzaté z: www.zachej.sk

či chorobný strach pri ich čítaní, alebo počúvaní, práve naopak, takmer všetky som si prečítala viackrát, plná nadšenia z tajomných miest, či postáv, ale hlavne s vedomím, že všetko sa nakoniec skončí dobre.

Bohužiaľ, práve dnešné deti sú vystavené hrubostiam, zločinom, nezmyselným zápletkám, bizarným postavám a všade prítomnej smrti pri sledovaní televíznych programov, či už sú to akože rozprávky, alebo rôzne kriminálne seriály, ktorú sú vysielané v televízii od rána do večera, nehovoriac už o možnostiach, ktoré ponúka internet. Ak chcú, na patológii – v pitevni môžu, ak chcú a je im to dovolené, stráviť prostredníctvom televíznej obrazovky, či monitoru počítača celý deň. Stráca sa základná funkcia rozprávky vo vývoji dieťaťa, ktorou je rozvoj fantázie, kreativity, rozlišovania dobra od zla. Neprestávajme deťom rozprávky čítať, veď vtedy si práve trénujú pozornosť, trpezlivosť, schopnosť premýšľať nad dejom. Takýmto čítaním na jednej strane a počúvaním na strane druhej pomáhame upevňovať vzájomné puto. Doteraz si s láskou spomínam na svojho starkého, ktorý mi čítal tú moju najobľúbenejšiu, už spomínanú „O troch zhavranených bratoch“, koľko úžasnej zábavy sme pri tom zažili. Neodbime naše ratolesti tým, že im strčíme do ruky tablet, nech si čítajú sami.

Nech nám tá človečina nesmrdí, ale vonia!

Alena Perželová

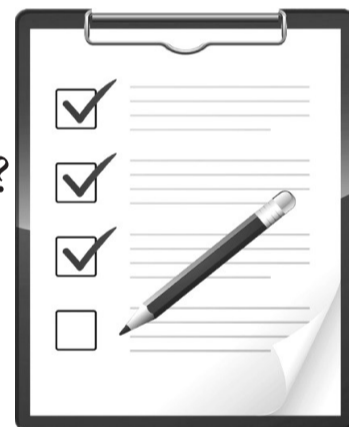
Počas októbrovej novéne k Rožňavskej Panne Márii putovali veriaci do katedrály, aby spolu s naším otcom biskupom Mons. Stanislavom Stolárikom uctievali Matku Božiu. V poradí ôsmy deň patril nášmu dekanátu; a tak viacerí veriaci (aj z našej farnosti) putovali a aktívne sa zapojili do liturgie.

PRIESTOR PRE VÁS

Milí čitatelia, máte pri čítaní nášho farského nejaké postrehy? Napadne vám nejaká myšlienka alebo vás niečo povzbudilo pri listovaní článku, či pravidelnej rubriky?

Je tu priestor pre vás ...

... napíšte nám svoje postrehy a vhodte do schránky časopisu Hlas srdca umiesnenej v predsieni kostola.

Silná modlitba na požehnanie a ochranu počas celého dňa.

Modlite sa ju každé ráno!

Ranná modlitba posilňuje našu myseľ, telo i ducha a vytvára v nás pocity pokoja, vďačnosti a radosti na začiatku nového dňa. Dobrá ranná modlitba je dôležitá pre duchovné zdravie, pretože má veľký vplyv na náš výhľad a náladu počas zvyšku dňa. Prinášame vám krásnu rannú modlitbu, ktorá vám pomôže správne začať deň:

Pane Bože, môj nebeský Otec!

Prichádzam k Tebe na začiatku tohto nového dňa.

Ďakujem Ti za nový život, ktorý mi dávaš,

za nové možnosti a za Tvoju lásku,

ktorá ma neustále sprevádza.

Prosím Ťa, aby si ma požehnal svojou prítomnosťou

a ochránil ma pred každým nebezpečenstvom,

zlom a pokušením.

Daj mi, Pane, múdrosť,

aby som urobil správne rozhodnutie,

silu a vytrvalosť, aby som dokázal čeliť prekážkam a všetkému, čo ma dnes čaká.

Nech ma Tvoj Duch vedie,

nech moje slová a činy prinášajú

dobro a lásku ostatným.

Zakry ma svojim ochranným štítom

a nech Tvoj anjel stráži moje kroky.

Odvráť odo mňa všetko zlé a odvráť ma od hriechu.

Nech moje srdce zostáva pokojné

a naplnené Tvojou prítomnosťou.

Prosím Ťa, požehnaj moju rodinu

a blízkych, aby aj oni cítili Tvoju ochranu a milosť.

Pane, dôverujem Ti, odovzdávam Ti tento deň

a všetko, čo prinesie.

Nech Tvoje svetlo svieti v mojej duši

a Tvoja láska ma vedie na každom kroku. Amen.

Pomenuj čo najviac svätých z obrázka. Obrázok vyfarbi.

Správne odpovede vhodíte do schránky časopisu Hlas srdca,

umiestnenej v predsienei kostola

najneskôr do 30. novembra 2024.

Troch správnych riešiteľov odmení pán dekan vecnou cenou počas sv. omše **v piatok 6. decembra 2024** o 16:30 h.

ODPUSTOVÁ SLÁVNOSŤ ... ... a FARSKÝ DEŇ 2024

Dvadsiatydeviaty august je pre našu farnosť každoročne veľkým dňom. Nebolo tomu inak ani tohto roku. Naša farnosť slávi Odpust, pripomínáme si sviatok Mučeníckej smrti Jána Krstiteľa, patrocínia nášho chrámu.

Príchodom pána dekana Poláka do farnosti vznikla úžasná tradícia a tak sa všetci už pár pekných rôčkov tešíme na Farský deň, výnimočný čas pre všetkých farníkov, kedy hádam viac ako inokedy zažívame ten úžasný pocit, že sme jedna veľká kresťanská rodina.

No a inak tomu nebolo ani v tomto roku a určite sme sa všetci na túto krásnu slávnosť tešili. Program bol vskutku bohatý: adorácia, modlitby, slávnostná svätá omša, vysluhovanie sviatosti zmierenia, a samozrejme príjemné a veselé posedenie "Pod orechom" v ZUŠ-ke. Presne tak, ako sa na správny odpust patrí.

V predvečer slávnosti pripravil pán kaplán Ondrej a mládež moderovanú adoráciu k Oltárnej sviatosti.

Stredobodom odpustového dňa bola slávnostná svätá omša za účasti nielen našich kňazov, ale aj ďalších kňazov z iných farností z blízkeho okolia, ale aj zďaleka. Hlavným celebrantom bol vsdp. Mons. Dušan Lukáč, pán farár z farnosti Brezno a dekan Breznianskeho dekanátu.

Krásna rodinná slávnosť vyvrcholila posedením "Pod orechom", kde si v príjemnej atmosfére prišli na svoje mladší, či starší. V mene všetkých farníkov sa chceme poďakovať VŠETKÝM, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k nádhornej atmosfére tohto Božieho dňa našej farnosti.

Tešíme sa na Farský deň 2025!

VARÍME S MARTOU

Čas síce poriadne letí, ale určite v myšliach mnohých ostávajú ešte živé spomienky na letné dovolenky, či už na Slovensku, alebo v zahraničí. Dovolenkári si ešte veľa krát zaspomínajú na výborné regionálne kulinárske špeciality, ktoré mali možnosť ochutnať počas „dolce farniente“ - sladkého ničnerobenia. Práve im je venovaná tentokrát naša „kuchárska“ rubrika. Vybrali sme štyri typické pokrmy zo štyroch najnavštevovanejších zahraničných destinácií - Chorvátska, Grécka, Egyptu a Turecka:

CHORVÁTSKO:

Bez akýchkoľvek okolkov treba povedať, že Chorvátsko je bezkonkurenčne najnavštevovanejšou prímorskou krajinou našincov. Nádherné pobrežia, historické mestá a pohostinní ľudia každoročne prilákajú k Jadranu množstvo ľudí. Nie nadarmo platí, že „slovenské more“ je v Chorvátsku.

Asi najznámejšou chorvátskou špecialitou je **PEKA**. Za názvom však nehľadajte názov nejakej miestnej prísady. Peka odkazuje skôr na spôsob prípravy, je to totiž špeciálny druh masívneho pekáča s poklopom z liatiny, v ktorom si môžete pripraviť mäso, zeleninu, zemiaky či rybu. Tie sa namarinované poukladajú do peky, na pokrievku sa nasypú horúce uhličky. Mäso či zelenina sa v takomto hrnci najprv uvaria a potom sa pečú vo vlastnej šťave. Výsledkom je neuveriteľne lahodný pokrm s harmonickou a vyváženou chuťou. Príprava tohto jedla trvá však niekoľko hodín. Medzi Chorvátmi sa najväčšej obľube tešia chobotnice pod pekou (chobotnica pod pekom).

GRÉCKO:

Kto by nemiloval Grécko! Krajina olympských bohov, hrdých obyvateľov a tisícročnej histórie. Tu sa zrodila európska civilizácia... a demokracia. Grécko milujú turisti z mnohých dôvodov - je to bezpečná krajina, má ideálne podnebie a nádherné more, antické pamiatky, stredomorskú kuchyňu, ktorá je ideálom nutričných terapeutov, nie je extrémne drahá a je mimoriadne rozmanitá. A ako bonus ponúka ochotnú a priateľskú povahu svojich obyvateľov.

Vybrať z bohatej a pestrej kuchyne jednu typickú „topku“ bol naozaj veľký problém. Nakoniec sme sa rozhodli pre najznámejší grécky koláč, ktorý však nie je sladký, ale slaný: tradičná **SPANAKOPITA**. Inak povedané, je to využitie štrúdlového cesta, alebo tiež filo cesta na slano. Jednotlivé vrstvy cesta sa potierajú maslom a olivovým olejom. Plnku tvorí špenát, feta syr, kôpor. Ku koláču si môžeme dopriať ďalšie grécke „šmakocinky“ ako tzatziky či grécky šalát.

EGYPT:

Egypt je vyhľadávaným dovolenkovým cieľom. Krajina, ktorá očarí mnohými aspektmi a dojmami kultúry, prírody a kulinárstva. Za posledné roky nestratil Egypt nič zo svojej príťažlivosti, práve naopak, ročne sem prichádzajú desiatky miliónov turistov za nádherným pobrežím Červeného mora, obhliadkami famózných pamiatok starovekého Egyptu, vrátane preslávených egyptských pyramíd a zážitkami z púštného safari. Horúca púšť, delta Nílu, bohatá na kultúru, ako aj Červené more s kilometrovými piesočnými plážami si Vás určite podmania. Pestrofarebný podmorský svet plný korálových útesov v Červenom mori je obzvlášť vyhľadávaný pre výborné podmienky na potápanie a šnorchlovanie.

Z egyptskej kuchyne sme si vybrali pokrm **KUSHARI** (ale známe tiež aj ako koshari, košarí). Napriek tomu, že neobsahuje žiadne živočíšne ingrediencie, zamilujú si ho nielen vegetariáni. Považuje sa egyptské národné jedlo. Je typickým egyptským streetfoodom - pouličným jedlom. Základom je zmes šošovice, cestovín (najčastejšie makarónov) a ryže. Celá zmes sa premieša s omáčkou, ktorej základom sú paradajky, cesnak a ocot. Hotové jedlo sa ešte posype smaženou cibuľou a cícerom. Celé jedlo sa dochucuje rímskou rascou a koriandrom. História kushari siaha až do 19. st. a má korene v rôznych kulinárskych tradíciách, ktoré sa stretli v Egypte počas tejto doby. Kushari je viac než len jedlo; je to súčasť egyptskej kultúry a histórie, ktorá spája rôzne vplyvy do jedného chutného a sýteho pokrmu.

TURECKO:

Oblúbené Turecko ponúka lesk luxusných rezortov, nádherné pláže, úchvatné pamiatky, nádych Orientu aj teplé more. Turecko si získava srdcia cestovateľov kvalitou hotelov, množstvom zábavných podnikov, športovísk aj krásou pobrežia. Turecká riviéra láka na pieskové pláže s pozvoľným vstupom do mora a dokonalým plážovým servisom, množstvom zábavy a športového vyžitia aj kulisou pohoria Taurus. Egejská riviéra očarí úchvatnou príro-

dou, menšími plázičkami aj komornejšími letoviskami. Skvostné sú aj početné historické a prírodné pamiatky.

Z nepreberného množstva dobrôt, s ktorými sa na dovolenke v Turecku stretnete, sme si vybrali veľmi jednoduché, ale o to chutnejšie jedlo GÖZLEME. Tenučké veľké placky sa pečú z múky, vody a soli, plnia sa na slano i na sladko, ale výborné sú len tak potreté maslom, alebo olivovým olejom. V dovolenkovom rezorte vám ich pripraví jednoduché turecké ženičky, ktoré pri rozhorúčenej kovovej grilovacej platni „sac“ presedia v tureckom sede, zahalené od hlavy až po päty, celý deň a v rýchlosti dlhým, ale úzkym valčekom vykúzia okrúhle tenké placky. Gurmánstvo nespočíva len v chuti, ale aj v ručnej výrobe. Pôvodne sa gözleme podávalo na raňajky, no dnes predstavuje skôr ľahké popoludňajšie občerstvenie. Základ gözleme opisuje vidiek. Skrýva v sebe chuť pravých tureckých vidieckych oblastí. Plnia sa naozaj rôzne, feta syrom, mletým mäsom, zeleninou. Aj sladké majú rôzne variácie, stačí, keď sa horúca

placka potrie maslom a posype kryštálovým cukrom, ktorý v okamžiku skaramelizuje a pochúťka je na svete.

⇒ Vedeli ste, prečo ... ⇐

... Turci nejedia bravčové mäso?

Je to určite najmä tým, že väčšina tureckého obyvateľstva je moslimského vyznania. Bravčové mäso majú moslimovia zakázané priamo v Koráne. Mnohí Turci ale tiež veria legende, ktorá hovorí, že v minulosti prasa pomohlo prorokovi Mohamedovi. Z úcty a vďaka preto odmietajú jesť bravčovinu.

Alena Perželová

Farský tábor 2024

Farský tábor - pod orechom,
dvor sa plní detským smiechom,
augustové vstávanie
vôbec nie je trápenie.
Mamka, ocko do práce,
kým si dieťa poskáče.
Lopta, karty, rôzne hry -
nech sa plnia deťom sny.
Všetci sme sa zabávali,
mimo mesta cestovali.
Svätá omša v Rožňave,
spoločenstvo zdieľame.
V ZOO predstavia sa zvieratá,
pre nás chvíľka brilantná.
Nespali sme doma dnes
a nemali sme žiadny stres.

... aj v tomto roku, v auguste, sa nám podarilo uskutočniť farský tábor a stráviť čas s našimi deťmi. Bol to týždeň plný hier, smiechu, radosti a nových kamarátstiev. Počas troch dní sme sa zdržiavali na farskom dvore „Pod orechom“, učili sme sa dôverovať Otcovi a vzorom nám bol Mojžiš, o ktorom sme sa veľa dozvedeli. Po dlhej dobe sme sa odhodlali prenocovať s deťmi mimo ich domova. Cieľ nášho dvojdňového výletu boli atrakcie v okolí Spišskej Novej Vsi: Alex park, ZOO, kúpalisko. Nocovali sme v pútnickom dome v Smižanoch a deti to zvládli naozaj hrdinsky. Vďaka Bohu za požehnaný čas.

Vladimíra Haninčíková

PODMIENKY PRE ODPUSTKY PRE DUŠE V OČISTCI V NOVEMBRI

Odpustky znamenajú odpustenie časného trestu pred Bohom za hriechy, ktoré sú už odpustené, čo sa týka viny... Odpustky sú čiastočné alebo úplné podľa toho, či oslobodzujú od časného trestu za hriechy čiastočne alebo úplne. Každý veriaci môže odpustky... získať buď pre seba, alebo aplikovať za zosnulých (KKC 1471).

Podmienky pre odpustky pre duše v očistci počas novembrovej oktávy

V dňoch od 1. do 8. novembra môžu veriaci získať úplné odpustky pre duše verných zomrelých v očistci. Dajú sa získať iba pre duše v očistci od poludnia predchádzajúceho dňa, až do polnoci určeného dňa.

Podmienky pre získanie odpustkov:

1. prijať sviatosť zmierenia, krátko predtým alebo potom
2. prijať Eucharistiu, najlepšie v tej istý deň
3. pomodliť sa na úmysel Svätého Otca modlitbu Otčenáš, Zdravas, Sláva.

Počas týchto dní treba vylúčiť akúkoľvek pripútanosť k hriechu, i všednému.

1. - 8. november

Nábožne navštíviť cintorín raz denne, počas odpustkovej oktávy, od 1. novembra do 8. novembra a aspoň myslou sa pomodliť za zosnulých + spomenuté 3 podmienky.

2. november

V deň Spomienky na všetkých zosnulých 2. novembra nábožne navštíviť kostol alebo kaplnku a pomodliť sa modlitbu Otčenáš a Verím v Boha, ako aj modlitbu na úmysel Svätého Otca + spomenuté 3 podmienky.

ROZPIS SVÄTÝCH OMŠÍ A POBOŽNOSTÍ

31. október večerné sv. omše sú už zo slávnosti
19:00 h Moderovaná adorácia
pred Oltárnou sviatosťou

1. november sv. omše tak, ako v nedeľu
7:30 slov. 9:00 maď. 10:30 slov. 17:00 slov.

2. november 7:30 slov. 9:00 maď. (v kostole)

14:30 h modlitba sv. ruženca a po ňom

15:00 h sv. omša za všetkých zosnulých príbuzných v kaplnke na cintoríne

VEČERNÁ SV. OMŠA O 17:00 V KOSTOLE NEBUDE !!!

Duchovné „vychytávky“ z obchodu ZDENKA

Aj keď do Vianoc ostáva ešte niekoľko týždňov, aktuálne Vám v rubrike „Vychytávky...“ ponúkame tip na krásny vianočný darček, konkrétne Bibliu. Nie však len tak „obyčajnú“ Bibliu, ale hneď komiksovú Bibliu. Biblia je Božie slovo. Biblia, to sú listy plné lásky, ktoré Boh píše ľuďom všetkých čias. Volí si rôzne formy, len aby človek siahol po knihe kníh, aby podobne ako mladý Samuel ani jednému z Božích slov nedal padnúť na zem. Biblia tentokrát vyšla v komiksovom formáte. Obsahuje 233 biblických príbehov, krásne ilustrovaných a pútavo pre-rozprávateľných. Je určená predovšetkým mladým ľuďom, ktorí sú zreničkou Božích očí, ale aj dospelí v nej nájdu ponaučenie a inšpiráciu. Príťažlivá forma a pútavý obsah pomôžu čitateľovi zahĺbiť sa do najväčšieho príbehu, ktorý bol kedy vyrozprávateľný a nikdy nebude prekonaný – do príbehu Biblie.

KOMIKSOVÁ
BIBLIA

Napísala Iva Hothová
Ilustroval Andre Le Blanc

Ale čo to vlastne ten komiks je? Komiks je označenie pre sekvenčne (následne) usporiadanú postupnosť obrázkov, ktorá sprostredkúva informácie (najčastejšie rozpráva príbeh alebo opisuje nejaký dej) a/alebo na čitateľa esteticky pôsobí. Obrázky sú väčšinou kreslené (ale môže ísť napríklad aj o fotky) a väčšinou doplnené textom. Text môže byť umiestnený v tzv. bublinách uprostred obrázka, v okrajovej časti obrázka alebo pod obrázkom. Obrázky sú často doplnené rôznymi zvukomalebnými výrazmi. Komiks sa dnes považuje za samostatné umenie či žáner. Ide o spojenie literatúry a výtvarného umenia.

Ide o prvé ucelené komiksové spracovanie Svätého písma v slovenčine, hoci v rozličných jazykových mutáciách vychádza publikácia už od roku 1978. Autorkou textov je Iva Hothová. Autorom ilustrácií je Andre Le Blanc, už nežijúci výtvarný umelec, pochádzajúci z Haiti, tvorca mnohých komiksových diel. Komiksová Biblia je pozvaním odkrývať horizonty Svätého písma tvorivo, bez škrupúl a predovšetkým s otvoreným srdcom. Pre niektorých bude možno prvým stretnutím s knihou kníh.

ČEREŠNIČKA NA TORTE

V návrhoch na vianočné darčeky budeme pokračovať aj v Čerešničke. Obdarujte vášnivého lúštitela krížoviek publikáciou Miroslava Gomolu 365 švédskych krížoviek pre pohladenie duše. Nájde v nej krížovku na každý deň v roku s veľkými písmenami a veľkými rámčekomami.

Alena Perželová

HLAS SRDCA štvrťročník rímskokatolíckej farnosti Rimavská Sobota. Vydáva rímskokatolícka cirkev farnosť Rimavská Sobota. Adresa: Hlavné námestie 29, 97901 Rimavská Sobota. Kontakt: 0475631031, email: casopishlassrdca@gmail.com, Recenzoval: Rastislav Polák. Redakčná rada; šéfredaktorka: Alena Perželová, členovia - Rastislav Polák, Ondrej Michalec, Jana Marcinek, Jarmila Deáková, Helena Krpelanová, Katarína Žolnírová, Jozef Gödri.

Web: www.farnostrs.sk